

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK
HAKKINDA BİLİNÇ DÜZEYİNİN ARAŞTIRILMASI**

MUSTAFA GİRENTE

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

KAHRAMANMARAŞ 2018

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK
HAKKINDA BİLİNÇ DÜZEYİNİN ARAŞTIRILMASI

MUSTAFA GİRENTE

Bu tez,
Orman Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS
derecesi için hazırlanmıştır.

KAHRAMANMARAŞ 2018

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü öğrencisi Mustafa GİRENTE tarafından hazırlanan “KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK HAKKINDA BİLİNÇ DÜZEYİNİN ARAŞTIRILMASI” adlı bu tez, jürimiz tarafından .. /.. / .. tarihinde oy birliği / oy çokluğu ile Orman Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Hasan SERİN (DANIŞMAN)

.....

Orman Endüstri Mühendisliği Ana Bilim Dalı
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat ÖZDEMİR (ÜYE)

.....

Orman Endüstri Mühendisliği Ana Bilim Dalı
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Tuncay EFE (ÜYE)

.....

Ormancılık Bölümü
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Doç.Dr. Mustafa ŞEKKELİ

.....

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada, alıntı yapılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Mustafa GİRENTE

Bu çalışma Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir.

Proje No: 2017/6-11 YLS

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

**KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ SON SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK HAKKINDA BİLİNÇ DÜZEYİNİN
ARAŞTIRILMASI
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)**

MUSTAFA GİRENTE

ÖZET

Ekonomik değerleri oluşturan, toplumsal refahı sağlayan en önemli üretim faktörlerinden biri Girişimdir. Girişimci, bulunduğu döneme uyum sağlayan, yenilikleri takip eden, farklı ve yaratıcı fikirleri olan ve risk almaktan korkmayan kişidir. Toplumda bilhassa gençler arasında girişimcilerin hem nitelik hem nicelik olarak dinamik bir güce ulaşmasında girişimcilik hakkında bilinç düzeyinin artırılması etken bir rol oynamaktadır. Ülkemizde üniversite son sınıf öğrencilerinin kişilik özellikleri, çevresel faktörler, üniversitede öğrendikleri bilgiler sonucunda oluşan girişimcilik düzeyine ilişkin araştırmalar önem kazanmıştır.

Bu çalışmada, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma esnasında, anket yöntemi uygulanmıştır. Anketlerden elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucunda; girişimcilik eğilimine ilişkin ifadelerle etki ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca, girişimcilik bilincine ilişkin ifadeler kapsamında; cinsiyet, fakülte ve girişimcilik ile ilgili eğitim alınması durumuna ilişkin hipotezler oluşturulup test edilmiş ve sonuçları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Üniversite öğrencileri, Bilinç düzeyi

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Orman Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı, Ağustos 2018

Danışman: Doç. Dr. Hasan SERİN

Sayfa sayısı: 65

**KAHRAMANMARAS SUTCU IMAM UNIVERSITY RESEARCH ON THE
CONSCIOUSNESS LEVEL OF ENTREPRENEURSHIP IN THE LAST YEARS OF
STUDENTS**

(M.Sc. THESIS)

MUSTAFA GİRENTE

ABSTRACT

One of the most important production factors that constitute economic values and provide social welfare is the Initiative. An entrepreneur is someone who adapts to his or her turn, follows innovations, has different and creative ideas, and is not afraid to take risks. Especially among young people in the society, raising awareness about entrepreneurship play an important role in achieving dynamic quality both quantitatively and qualitatively. Personality traits of university senior students in our country,, environmental factors, researches related to entrepreneurship, as a result of the information they learned at university level has gained importance.

In this study, it was aimed to investigate the entrepreneurship levels of the senior students of Kahramanmaraş Sutcu Imam University. Survey method was applied in this investigation. After statistical analysis of data obtained from surveys; it is determined that it effects to the expressions of related with the tendency of entrepreneurship. hypothesis has been created about studends' gender, department, whether or not he has entrepreneurship training and environmental parameters and then results are discussed.

Key words: Entrepreneurship, University students, Level of consciousness

University of Kahramanmaraş Sütçü İmam
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Forest Industry Engineering Dept., August 2018

Supervisor: Doç. Dr. Hasan SERİN

Page Numbers: 65

TEŞEKKÜR

“Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Girişimcilik Hakkında Bilinç Düzeyinin Araştırması” adlı bu çalışma Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Endüstri Mühendisliği Bölümünde Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Bu çalışma süresince danıőmanlıęımı üstlenerek, çalışma boyunca destek ve ilgisini esirgemeyen her konuda yardımcı olan danışman hocam Sayın Doç. Dr. Hasan SERİN’e teőekkürlerimi sunarım.

Benim için herőeyden önemli olan, sevgi ve sabırlarını hiç esirgemeyen, maddi manevi hiçbir destekten kaçınmayan aileme sonsuz teşekkür ederim.

Mustafa GİRENTE

Ağustos 2018 Kahramanmaraş

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	vii
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Girişim ve Girişimcilik Hakkında Bilgiler	1
1.2. Girişimci.....	2
1.3. Girişimcilik.....	2
1.3.1. Girişimciliğin Önemi	2
1.3.2. Girişimciliğin Tarihsel Gelişimi	3
1.3.3. Girişimciliğin Avantaj ve Dezavantajları	3
1.3.3.1 Girişimciliğin Avantajları	4
1.3.3.2 Girişimciliğin Dezavantajları	4
1.4. Girişimcilik Türleri	6
1.5. Girişimciliği Etkileyen Faktörler	7
1.5.1. Bireysel/Psikolojik Faktörler	7
1.5.2. Aile Faktörü	8
1.5.3. Sosyal Çevre Faktörü	8
1.6. Girişimci Adaylarına Verilen Teşvikler	8

1.6.1. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdarasi Başkanlığı Destekleri	8
1.6.1.1. Özelleştirme Sosyal Destek Projesi Küçük Ölçekli İş Kurma Danışmanlık Desteği	8
1.6.1.2. Özelleştirme Sosyal Destek Projesi İş Geliştirme Merkezi Desteği (İŞGEM).....	9
1.6.1.3. Genç Girişimci Geliştirme Programı (GGGP)	10
1.6.1.4. Genel Girişimcilik Eğitimleri.....	10
1.6.1.5. Yeni Girişimci Desteği.....	11
1.6.1.6. Teknoloji Araştırma ve Geliştirme Desteği	11
1.6.2. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri	11
1.6.3. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Destekleri	12
1.6.3.1. TÜBİTAK Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı.....	12
1.6.3.2. TÜBİTAK Sanayi Araştırma-Geliştirme Projeleri Destekleme Programı.....	12
1.6.4. Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) Destekleri.....	13
1.6.4.1. Risk Paylaşımı Projeleri	13
1.6.4.2. Ön Kuluçka Desteği İleri Teknoloji	13
1.6.4.3. Başlangıç Sermayesi Destekleri	13
1.6.5. Kobi Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	14
1.6.6. Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma A.Ş. (KGF).....	14
1.6.7. Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri (ABİGEM)	14
1.6.8. GAP Girişimci Destekleme Merkezleri (GAP-GİDEM).....	15
1.6.9. Kadın Girişimcilere Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar.....	15
1.6.9.1 Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV).....	15

1.6.9.2 Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı (KEDV).....	16
1.6.9.3 Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER)	16
1.6.9.4 Türkiye Grameen Mikro Kredi Projesi	16
2. ÖNCEKİ ÇALIşMALAR.....	18
3. MATERYAL VE METOD	20
3.1. MATERYAL	20
3.2. METOD	20
3.2.1. Frekans Tablosu.....	20
3.2.2. Çapraz Tablolar	20
4. BULGULAR VE TARTIşMA	22
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	60
KAYNAKLAR.....	62

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1.1. Çağdaş girişimciliğin gelişim süreci	3
Şekil 1.2. Girişimciliğin avantaj ve dezavantajları.....	4

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Çizelge 1.2. Girişimciliğin avantaj ve dezavantajları (Döm, 2008).....	5
Çizelge 3.1. Ankete katılan öğrencilerin dağılımı	21
Çizelge 3.2. Anket soruları ve değerlendirme.....	22
Çizelge 4.1. Ankete katılan öğrencilerin bölüm ve fakülte dağılımı	23
Çizelge 4.2. Girişimcilik ile ilgili eğitim	24
Çizelge 4.2. Ailenizin yaşadığı yer	25
Çizelge 4.3. Yapılamaz denilen şeyi yapmak hoşuma gider.....	26
Çizelge 4.4. Beklenmedik durumlar karşısında panik yapmam.....	27
Çizelge 4.5. Hemen karamsarlığa kapılmam	28
Çizelge 4.6. Yaptığım işi aksatanlara sabır gösteririm	29
Çizelge 4.7. Çok gürültülü ortamlarda rahatsızlık duymadan çalışabilirim.....	30
Çizelge 4.8. Alacağım eşyalara tek başıma karar verebilirim.....	31
Çizelge 4.9. Ekonomik olarak birilerine bağımlı olmak istemiyorum.....	32
Çizelge 4.10. Diğerlerinden farklı olmak beni korkutmaz.....	33
Çizelge 4.11. Başkalarının bana emir vermesini sevmem	34
Çizelge 4.12. Bir işte başarılı olacağıma inanıyorsam başkalarının onayına ihtiyaç duymam.....	35
Çizelge 4.13. Bilmediğim yerleri gezmeye gidebilirim	36
Çizelge 4.14. Fazla para kazanmak için risk almaktan korkmam.....	37
Çizelge 4.15. Farklı giyecekler ve tatları denemekten çekinmem	38
Çizelge 4.16. Gece karanlıkta bir yerlere gidebilirim	39
Çizelge 4.17. Net olmayan durumlarda oldukça sabırlıyım.....	40
Çizelge 4.18. Sorunları çözecek yaratıcı fikirlere sahibim	41
Çizelge 4.19. İşveren olsam çalışanlarımın sunacağı yeni fikirleri değerlendiririm.....	42
Çizelge 4.20. Oluşacak fırsatları değerlendirecek kapasiteye sahibim	43

Çizelge 4.21. Müşterilerin farklı ihtiyaçları karşısında yeni ürün tasarlarım	44
Çizelge 4.22. Çalışanların yeni ürünler ortaya koyacak ortamlar oluşturur, farklı düşüncelerin oluşmasını sağlayabilirim.....	45
Çizelge 4.23. Diğerleri ile mücadele etmek benim için çok kolay	46
Çizelge 4.24. İşimi en etkili şekilde yaparım. Başarma arzusunu hissederim	47
Çizelge 4.25. Yapacağım işi en iyi şekilde yapmayı ve en iyi olmalıyım	48
Çizelge 4.26. Pes etmek bana göre değil, vazgeçmekten hoşlanmam	49
Çizelge 4.27. Önceliğim her zaman kazanmak.....	50
Çizelge 4.28. İnsanlarla diyalog halinde olmak hoşuma gider	51
Çizelge 4.29. Birilerine yardım etmek benim işim	52
Çizelge 4.30. Benim için kolektif zekâ kişisel zekâdan önemlidir	53
Çizelge 4.31. Patron olsam müşteri bulmakta sıkıntı yaşamam.....	54
Çizelge 4.32. Patron olsam en etkili elamanı bulmakta hiç zorluk çekmem	55
Çizelge 4.33. Katılımcı sayısının fazla olması yeni düşüncelerin doğmasını sağlar	56
Çizelge 4.34. İnsan her fikri öğrenmeli ve bunu sentezleyerek uygulamalıdır.....	57
Çizelge 4.35. Yeni ürünler oluşturmak için deneyimlerden yararlanırım.....	58
Çizelge 4.36. Çeşitli tasarım yarışmalarına katılarak kendimi geliştirmek istiyorum	59
Çizelge 4.37. Karşılaştığım sorunlara karşı etkili ve akılcı çözümlerim vardır.....	60

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

- ABİGEM** : Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri
- AK** : Avrupa Komisyonu
- Ar-Ge** : Araştırma ve Geliştirme
- A.Ş.** : Anonim Şirketi
- GAP** : Güneydoğu Anadolu Projesi
- GGE** : Genç Girişimcilik Eğitimleri
- GGGP** : Genç Girişimci Geliştirme Programı
- GİDEM** : Girişimciliği Destekleme ve Yönlendirme Merkezleri
- GTZ** : Alman Teknik İşbirliği Kurumu
- İŞGEM** : İş Geliştirme Merkezleri
- İŞKUR** : Türkiye İş Kurumu
- DTİ** : Duvarsız Teknoloji İnkübatörleri
- KADAV** : Kadınlarla Dayanışma Vakfı
- KAGİDER** : Kadın girişimciler Derneği
- KEDV** : Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı
- KGF** : Kredi Garanti Fonu
- KİT** : Kamu İktisadi Teşebbüsü
- KOBİ** : Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
- KOSGEB** : Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
- KÖİDD** : Küçük Ölçekli İş Kurma Danışmanlık Desteği
- MEKSA** : Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı
- ÖSDP** : Özelleştirme Sosyal Destek Projesi
- TEKMER** : Teknoloji Geliştirme Merkezleri
- TESK** : Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu

TOBB : Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TOSYÖV : Türkiye Küçük ve Orta ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı

TTGV : Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı

TÜBİTAK : Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

UNDP : Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı

1. GİRİŞ

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle bireylerin refah seviyesini artması, daha fazla kazanma isteği bireyleri farklı yatırımlar yapmaya yönlendirmiştir. Bu yatırımlar genelde insanların geçmişte hayalini kurduğu ancak gerçekleştirmediği işler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireylerin kişisel özellikleri, toplumsal yapıları ve statüleri bu yatırımların gerçekleştirmelerinde rol oynayan ve onlara şekil veren bir yapıda olabilmektedir. Bu yatırım faaliyetleri gelecekte bir girişimcilik örneği olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ekonomik ve sosyal gelişmenin temel dinamiği girişimciliğidir. Girişimciliğin önemi sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişle birlikte küreselleşmenin etkisiyle hızla artmıştır. Gelecek planı yapan öğrenciler ve işsizler için girişimcilik bir kariyer alternatifi olarak düşünülmektedir. Girişimciliğin ekonomik büyümeye katkı sağlaması, işsizlik oranlarında da büyük düşüşler sağlaması girişimcilik potansiyeline sahip bireylerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Girişimci potansiyelin ortaya çıkmasında en önemli faktörlerden biri de eğitimidir.

Girişimcilik; gelişmiş ülkelerin ekonomik temelini oluşturan büyük bir güçtür. Gelişmiş ülkeler, bu gücü şekillendirerek ekonomilerini çeşitlendirebilmektedirler. Ayrıca, üretimlerinde ki teknolojilerinin payını yeni ürün ve yenilikçi süreçlerle ekonomik bağımsızlığını koruyabilir aynı zamanda refah seviyesini artırabilirler. Bunun için yeni iş fikirlerini uygulayabilen genç beyinlere girişimcilik eğitimi vererek girişimcilik kültürü oluşturmak ve bu yolda bireyleri teşvik etmek önemlidir. Genç nüfusun girişimcilik bilincinin artmasıyla, girişimci bireylerin sayısı artar ve ülkelerin gelişmişlik düzeyi de buna bağlı olarak artacaktır.

1.1. Girişim ve Girişimcilik Hakkında Bilgiler

Girişim; bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak için faaliyet gösteren ve bu faaliyet sonucunda üretilen mal ve hizmetleri gelir karşılığında satarak sahibine maddi ve manevi yarar sağlayan, mali, hukuki ve ekonomik yapıya sahip tüzel kişiliklerdir (Salik, 2015).

İyi bir girişimde bulunması gereken özellikler aşağıda sıralanmıştır (Tutar ve Küçük, 2003);

- Girişimde amaç; kazanç ve yarar elde etmek olmalıdır,

- Girişim olması için, ücret karşılığında mal/hizmet satmak ve üretmek zorunludur,
- Üretim, satış ve finansman girişimin üç esas işlevidir,
- Girişim, hukuki bir birim olup, tüzel kişiliğe sahiptir. Girişim, sahiplerinden farklı bir hukuki kişiliğe sahip olmalıdır,
- Girişim, finansal bir birimdir,
- İnsan ve materyalden oluşan bir örgüt olan girişim devamlılık göstermek zorundadır.

1.2. Girişimci

Bulduğu fırsat doğru olarak algılayan ve elindeki fırsattan en iyi şekilde faydalanmak için kaynakları bir araya getirerek iyi bir organizasyon kuran, yenilik yaratmaya çalışan ve tüm riskleri göze alan kişidir (Kaygın ve Güven, 2013).

Girişimcilerin temel işlevleri (Özdemir, 2003);

- Yeni bir ürün ve hizmet üretmek ya da var olan ürün ve hizmeti iyileştirmek,
- Yeni üretim yöntemleri uygulamak,
- Sanayide yeni organizasyonlar oluşturmak,
- Yeni pazarlar bularak mal ve hizmet satışını artırmak,
- Ham maddelerin ve emeğin sağlanabileceği yeni kaynaklar bulmak.

1.3. Girişimcilik

Girişimde bulunan bireyin bir değer yaratmak için, bulduğu bir fırsatı tanımlayıp değerlendirerek, elinde olan fırsattan en iyi şekilde faydalanmak için gerekli faaliyetlerin yapılmasını sağlayan bir süreçtir (Karcıoğlu ve Kaygın, 2013).

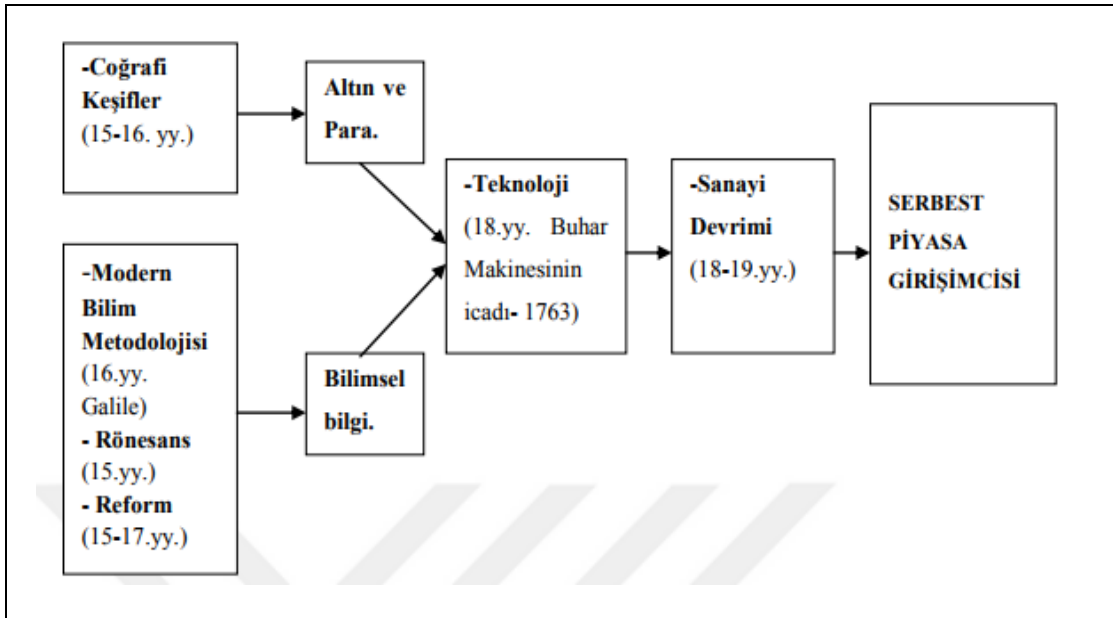
1.3.1. Girişimciliğin Önemi

Girişimciliğin önemi ekonomik fayda ve sosyal fayda olmak üzere ikiye ayrılır. Araştırmacıların son yıllarda girişimciliğin sürdürülebilir rekabet üstünlüğü yaratma, yeni iş fırsatları oluşturma, ülkelerin ekonomik ve sosyal açıdan gelişmesine katkı sağlama girişimciliğin sosyal faydalarından olduğunu bildirmişlerdir (Seçkin Halaç ve Bulut, 2012).

Üretimde ve verimlilikte artış, gelir düzeyinde artış, sağlık sektöründe gelişmeler, eğitim ilerlemeleri, bilişim ve teknolojinin gelişmesi gibi birçok faktör ise girişimciliği ekonomik faydalarını içermektedir (Gözek, 2006).

1.3.2. Girişimciliğin Tarihsel Gelişimi

İlkçağdan günümüze kadar insanoğlu yaşamını sürdürebilmek için karşılaştığı bütün olumsuz koşula rağmen ihtiyaçlarını karşılamak ve hayatta kalabilmek için üstün çaba sarfetmiştir. İnsanoğlunun hayatta kalma hırısı, risk almak suretiyle girişimcilik ruhunun gelişmesine sebep olmuştur. İlk çağlarda insanlar yaşamlarını sürdürebilmek için ticaretle uğraşırken; ortaçağ da risk içermeyen girişimcilik faaliyetinde bulunmuşlardır (Er, 2013).

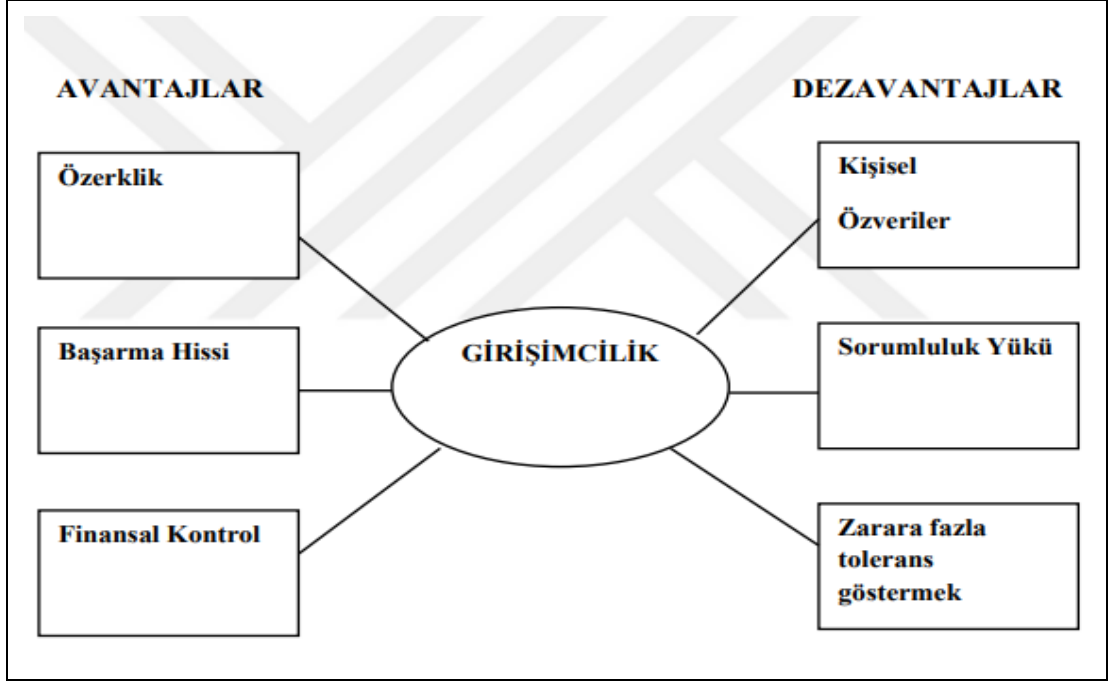

Şekil 1.1. Çağdaş girişimciliğin gelişim süreci (Ercan ve Gökdeniz, 2009)

Çağdaş girişimciliğin gelişim süreci Şekil 1.1’de verilmiştir.

1.3.3. Girişimciliğin Avantaj ve Dezavantajları

Bireylerin kurdukları işlerin farklı avantaj ve dezavantajları vardır. Bir girişimde bulunmadan önce bu avantaj ve dezavantajların iyi tespit edilmesi gereklidir. Lambing ve Kuehl’e göre girişimciliğin avantaj ve dezavantajları Şekil 1.2’de gösterilmiştir (Arıkan, 2004).

Şekil 1.2. Girişimciliğin avantaj ve dezavantajları (Arıkan, 2004).

1.3.3.1 Girişimciliğin Avantajları

Özerklik: Kendi işinin patronu olmak, bağımsız olmak, inisiyatif yetkisine sahip olmak, serbest karar verebilmek, girişimcilerin en sevdikleri ve istedikleri hususlardır. Yaratıcı ve yenilikçi kişiler başkalarına bağlı olmak istemezler (Kaya, 2007).

Başarma Hissi: Kendi işini kuran ve kendi işinin patronu olan girişimcilerin aldığı kararların sorumluluğu tamamen kendilerine aittir. Başarmak ve kazanmak güdüsü kişileri kendi işini kurmaya teşvik etmektedir (Döm, 2008).

Finansal Kontrol: Girişimcilerin finansal anlamda asıl amaçları finansal kararlar üzerinde kontrol kurmaktır (Arıkan, 2004).

1.3.3.2 Girişimciliğin Dezavantajları

Girişimcilik zor ve uzun soluklu bir süreç olduğundan girişimciliğin bazı dezavantajları da vardır.

Kişisel Özveriler: İşletmenin kurulmasıyla girişimci, bütün hafta yüksek tempoyla çalışır. Uzun süren çalışma saatleri girişimcilerin sosyal hayatlarını kısıtlarlar ve kendilerine fazla zaman ayıramazlar. Bu sebeple işletmenin yeni kurulmasıyla işletmenin girişimcisi sosyal yaşantısından kişisel özveride bulunmak zorunda kalabilmektedir (Arıkan, 2004).

Sorumluluk Yüğü: Yapılan tüm organizasyonlar beşeri ve teknik olmak üzere iki yapıdan oluşur. Bir organizasyonda, beşeri yapı başarısı ve gücü ne kadar yüksekse organizasyonun başarısıda o kadar yüksektir. Bir işletmede çalışan herkesin bir sorumluluğı vardır. Ancak girişimcinin, bir kişisel sorumluluğı, bir çalıştırdığı insanların sorumluluğı, bir de taşıdığı yükün sorumluluğı bulunmaktadır (Kaya, 2007).

Zarara fazla tolerans göstermek: Bazı büyük şirketlerin aldığı kararlar, kâr elde etmeyi olumsuz yönde etkileyebilir. Uzun süre başarılı bir biçimde işleyen işletmeler yönetimin yanlış kararlar almasıyla kapanmak zorunda kalabilirler. Manevi unsurlar da girişimciler için büyük öneme sahiptirler (Döm, 2008). Girişimciliğın avantaj ve dezavantajları Çizelge 1.1’de gösterilmiştir.

Çizelge 1.1. Girişimciliğın avantaj ve dezavantajları (Döm, 2008)

Girişimciliğın Avantajları	Girişimciliğın Dezavantajları
Kendi işinin patronu olma arzusu.	Girişimcinin işletmeye, müşterilerin ise işletmeye ve ürüne yönelik talep baskısı
Girişimcinin işle ilgili kararları özgür iradesi ile vermesi	İş ile alakalı yasal işlem ve vergi yükümlülüğü ile karşı karşıya kalma
Çalışma alanında başarı ve kazanma arzusuyla keyifle çalışması	Fazla stresle faaliyet sürdürme ve ayakta kalma mücadelesi
Girişimcilerin yaptıkları başarılı işler dolayı takdir ve hayranlık kazanması	Girişimcinin sosyal yaşamı ile iş yaşamının birbirine karışması
Kar elde etme ve para kazanma arzusu	Başarısızlıkla sonuçlanan girişim sonucunda sermayeyi kayıp etme riski ve kaybetme kaygısı
Girişimcilerin zamanla becerilerinin farkına varmasıyla kendi potansiyelini geliştirme	Zorlu çalışma temposu sonucu fiziksel problemlerin baş göstermesi
Diğer insanlara çalışma alanı yaratma	Başarısız olma korkusu ile sosyal yasantısının bozulması

1.4. Girişimcilik Türleri

Girişimcilik ekonomik gelişme sürecinin en önemli değişkeni olduğundan bu süreçte girişimcinin çok önemli bir fonksiyonu vardır. Literatürde girişimciliğin farklı türleri vardır. Bunlar; iç girişimcilik, yaratıcı girişimcilik, sosyal girişimcilik, teknoloji girişimciliği, kamu girişimciliği, kurumsal girişimcilik ve fırsat girişimciliğidir. (Göçmen, 2007).

- **İç Girişimcilik**

İç girişimcilik; büyük bir organizasyon içerisinde çalışan sıradan bir girişimci gibi davranma olarak ifade edilmektedir. İç girişimcilik; var olan bir örgütü, risk alarak, yenilik ve aktif rekabetle harekete geçirerek yeniden canlandırmayı ve var olan organizasyonda yeni bir girişim yaratmak için örgütün ana fikrini yenilemeyi hedeflemektedir. (Naktiyok, 2004).

- **Yaratıcı Girişimcilik**

Yaratıcı girişimcilik; yeni fikir ve teknoloji ile yeni bir üretim döngüsü oluşturarak mevcut mal ve hizmeti daha işlevsel ve faydalı hale getirerek daha düşük maliyetli ürün üretmek ve pazara sunarak, ön planda değişimi ve yaratıcılığı tutan girişimcilik türüdür (Kaya, 2007).

- **Sosyal Girişimcilik**

Sosyal girişimcilik; kâr amacı gözetmeksizin işletmelerin finansman sağlamak yada sosyal fayda oluşturmak için gerçekleştirdiği faaliyetler olup kâr amacı güden işletmelerin sosyal sorumluluk uygulamaları ve toplumun sosyal problemlerinin çözüm bulmayı amaçlamasıdır (Özdevecioğlu ve Cingöz, 2009).

- **Teknoloji Girişimciliği**

Teknolojik gelişmelerle sanal ortam yeni girişimcilik alanları meydana çıkmıştır. E-ticaret yoluyla sanal alışveriş merkezleri ve mağazalardan satış yapılması veya hizmet sunulması teknolojik girişimciliktir (Kalkınma Bakanlığı, 2013).

- **Kamu Girişimciliği**

Kamu girişimciliği, halka kamu hizmeti veren kamu kaynak ve yetkilerini kullanan girişimcilere verilen isimdir. Kamu girişimciliği kamu hukukuna bağlı olarak çalışmakla birlikte bazı durumlarda özel hukuk hükümlerine göre de faaliyet gösterebilmektedir. (Kaya, 2007).

- **Fırsat Girişimciliği**

Şartların değişmesi ile mevcut pazardaki fırsat ve imkânların farkına vararak oluşabilecek potansiyel fırsat ve imkânları değerlendirip, hâlihazırda bulunan ya da hedef alınan kitleye mal satmak için ortaya çıkan girişimciliktir (Kaya, 2007).

1.5. Girişimciliği Etkileyen Faktörler

Bir girişimin gerçekleşmesinde etkili olan bazı faktörler vardır. Bunlar; ihtiyaçlar, değerler, arzular, alışkanlıklar ve inançlar örnek olarak gösterilebilir (Linan & Chen, 2006). Literatüre bakıldığında girişimciliği etkileyen farklı etkenler vardır. Genel olarak bunlar; bireysel/psikolojik faktörler, aile faktörleri, sosyal çevre faktörleridir.

1.5.1. Bireysel/Psikolojik Faktörler

Birçok araştırmacıya göre kişilik özellikleri girişimcilik üzerinde önemli bir etkiye sahip bazı araştırmacılara göre kişilik özellikleri yeni bir iş kurmada yeterli değildir. Yapılan farklı araştırmalarda kendine güven hariç başarıma ihtiyacı duyma, kendine güven, yenilikçi olma, kontrol odağı, risk alma, belirsizlik toleransı gibi kişilik özellikleri girişimcilik eğilimini olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir (Bozkurt ve Erdurur, 2013). Ayrıca üniversite öğrencilerinin çocukluk dönemlerinde yetiştirilme tarzlarının, onların girişimci olma potansiyelini belirlemede önemli bir role sahip sahiptir (Kirkwood, 2007). Öz yeterlik’de kişilerin girişimcilik eğilimini etkileyen önemli bir faktördür. Öğrencilerin özyeterliliği onların girişimcilik eğilimlerini olumlu yönde etkilemektedir (Pihie ve Bagheri, 2013). Kişilerin kendi işini kurmalarına yönelik potansiyelleri bireylerin girişimcilik yeterliği için önemli bir rol oynar (Peng, Lu & Kang, 2012). Öğrencilerin girişimcilik eğilimleri, liderlik özellikleri, merak duyguları ve girişimcilik yeteneklerinden ileri geldiği belirtmiştir. Girişimcilik yeterliği kişilik özellikleri ve aile bireylerinin eğitim seviyesinden de etkilendiği sonucuna varılmıştır (Schmitt-Rodermund, 2004). Yapılan araştırmalarda daha önce yapılan girişimcilik teşebüsünün bireyin girişimcilik eğilimi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Buna karşın bazı çalışmalarda ise kişilerin önceki teşebüslerinin girişimciliğe karşı tutumlarını çok az etkilediği hatta etkilemediği sonucuna varılmıştır (Peng, Lu & Kang, 2012).

1.5.2. Aile Faktörü

Son dönemlerde yapılan çalışmalarda ailelerin çocuklarının girişimcilik eğilimini etkiledikleri onlara rol model oldukları ve çocukların girişimcilik eğiliminde ailelerin önemli bir etken olduğu belirlenmiştir. Ancak bazı araştırmacılar aile bireylerinin çocukların girişimcilik eğilimini belirlemede rol oynamadığını girişimci ebeveynlerin çocuklarının, girişimci olmayı tercih etmediği belirlenmiştir (Peng, Lu & Kang, 2012).

1.5.3. Sosyal Çevre Faktörü

Yapılan çalışmalarda girişimcilik potansiyelini etkileyen sosyal faktörler, bireylerin fazla kazanma isteği olarak belirtilmiştir. İnsanların kazancı ve harcamaları toplum tarafından başarı ölçüsü olarak kabul gördüğünden bireylerin daha çok kazanma arzusu girişimcilik potansiyelini arttırmaktadır Kendi işini kurmak ve yönetmek, itibar kazanmak, kendi işinin patronu olmak, iş adamı olarak hatırlanmak, özgür irade ile karar verebilmek, toplum karşısında güçlü imaj sahibi olmak bireylerin girişimcilik potansiyelini olumlu yönde etkiler (Ulucan, 2015). Bunun yanı sıra yasal kurallar ve devlet destekleri de bireylerin girişimcilik potansiyelini etkileyen önemli sosyal faktörlerdendir (Peng, Lu & Kang, 2012).

1.6. Girişimci Adaylarına Verilen Teşvikler

1.6.1. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdarasi Başkanlığı Destekleri

1.6.1.1. Özelleştirme Sosyal Destek Projesi Küçük Ölçekli İş Kurma Danışmanlık Desteği

Küçük ve Orta Ölçekli işletmeleri geliştirme ve destekleme idaresi başkanlığı tarafından Özelleştirme Sosyal Destek Projesi (ÖSDP) kapsamında yürütülen Küçük Ölçekli İş Kurma Danışmanlık Desteği (KÖİDD) (Anonim, 2006a);

- Kamu iktisadi teşebbüslerin özelleştirilmesiyle çalıştıkları işten çıkarılma durumu olan, işinden çıkarılmış ya da işsizlik kaydı yaptırmış kişiler,
- Ekonomik Reform Programın sebebiyle işsiz olan kişiler veya program sonrası işgücüne katılmakta sorun yaşayan ve işsizlik kaydı yaptırmış kişiler,

- Yeni girişimciler için işletme kurma kabiliyetine sahip olup olmama durumlarını belirlemek, onlara yardımda bulunmak ve gerekli iş planlarını hazırlamak, geliştirmek, işletmede bulunan deparmanlar hakkında öneri bulunmak ve yardımcı olmak, işletmenin işleyişinin başarıyla devam etmesini sağlamak için 6-8 ay süren eğitim ve danışmanlık programını içermektedir.

KOSGEB'in 2002 yılından beri sunduğu KÖİDD Projesi dahilinde girişimci adaylarına (Anonim, 2005);

- Girişimcilik ile ilgili ön bilgilendirme eğitimi,
- Girişimcilerin ön görüşmelere belirlenmesi,
- Girişimcilerin iş programlarının iş fikirleri uygun olarak hazırlanması,
- İş kurma ve iş yönetimi eğitim programını oluşturarak gerçekleştirilmesi,
- Yapılabilirlik araştırması

1.6.1.2. Özelleştirme Sosyal Destek Projesi İş Geliştirme Merkezi Desteği (İŞGEM)

İş Geliştirme Merkezleri (İŞGEM) küçük girişimcilerin iş kurmasını kurdukları işleri geliştirmesini sağlayan ve istihdam yaratan bir iş kurma modelidir. İŞGEM'ler, kendilerine bağlı bulunan yeni işletmelere, yönetim danışmanlığı, finans kaynaklarına erişim, iş yeri mekânı, ortak ofis ekipmanı ve hizmetleri sunarak zayıf oldukları iş kurma aşamasını destekler ve büyümelerini sağlar (Anonim, 2005).

KOSGEB tarafından Özelleştirme Sosyal Destek Projesi(ÖSDP) kapsamında yürütülen İş Geliştirme Merkezi Desteği(İŞGEM);

- KİT'lerin özelleştirilmesiyle çalıştıkları işten çıkarılma durumu olan, işinden çıkarılmış ya da işsizlik kaydı yaptırmış kişiler,
- Ekonomik Reform Programın sebebiyle işsiz olankişiler veya program sonrası işgücüne katılmakta sorun yaşayan ve işsizlik kaydı yaptırmış kişiler,

İş Geliştirme Merkezi Hizmetleri Desteği hizmetlerinden yararlanabilecek kişiler, aşağıdaki hizmetlerden faydalanır (Anonim, 2006a);

- İŞGEM'de geçici iş yeri,
- Sekreterlik ve ortak destek hizmeti,
- Ortak ofis ekipmanlarının kullanımı,

- Girişimci firmalar danışmanlık desteği,
- Mali destek mekanizmalarına erişim kolaylığı,
- Bilgi kaynaklarına erişim kolaylığı. İŞGEM’de yer alan girişimci adaylar, KOSGEB’in Yeni Girişimci Desteğine başvuru yapma hakları bulunmaktadır.

1.6.1.3. Genç Girişimci Geliştirme Programı (GGGP)

Genç Girişimci Geliştirme Programları, üniversitelerde düzenlenen, kuramsal, uygulamalı ve ücretsiz girişimcilik eğitim programlarıdır. Programda gençlere girişimcilik, iş planı, iş kurma ve yönetim konularında eğitim verilir. Bu eğitimler, atölye çalışmaları ve genç girişimcilerin ihtiyaçlarına göre destek eğitimleriyle somutlaştırılır. Genç girişimcilerden program boyunca yapacakları iş fikirleri için iş planı hazırlamaları beklenir. Bu programla, öğrencilere girişimciliği bir seçenek olarak sunarak gençler kendi işini kurmaya yönelterek, öğretim kurumlarındaki girişimcilik kültürünün yaygınlaşmasını sağlanmaktadır (Anonim, 2006a).

1.6.1.4. Genel Girişimcilik Eğitimleri

Sivil toplum örgütleri ve dernekler taleplerini Ticaret Sanayi Odalarına bildirirler. Ticaret Sanayi Odaları yazılı ve diğer toplu talepleri KOSGEB Biriminin bölgede belirlediği ihtiyaçlara göre genel girişimcilik eğitimleri (GGE) gerçekleştirilir. Girişimci adaylarına girişimcilik, iş kurma ve yönetme, iş planı hazırlama, pazarlama planı konularında eğitimler verilerek, kuracakları işletmelerin uzun ömürlü ve verimli olmalarını sağlar. GGE girişim esnasında karşılaşılabilecekleri sorunları önceden tahmin edip ona uygun çözüm üretmeleri sağlamak, hatalı iş kurmasını engellemek, iş planına dayalı işletme yönetimine geçişlerini sağlamak amacıyla düzenlenir. Genel Girişimcilik Eğitim Programının omurgasını, aşağıda sıralanan 4 ana eğitim modülü oluşturmaktadır (Anonim, 2006a)

- Girişimcilik ve iş kurma süreçleri, (6 saat),
- Yapılabilirlik raporu hazırlama, (6 saat),
- İş planı hazırlama, (12 saat),
- Pazarlama planı hazırlama, (6 saat).

1.6.1.5. Yeni Girişimci Desteği

Ekonomik kalkınma ve İstihdam sorunlarının çözümüne fayda sağlamak için girişimciliğin desteklenmesi, yaygınlaştırılması, başarılı işletmeler kurmak amacı ile yeni girişimcilerin desteklenmesidir. Yeni Girişimci Desteği,

- KOSGEB tarafından üniversitelerde verilen Genç Girişimci Geliştirme Programından mezun olan,
- KOSGEB tarafından verilen iş kurma danışmanlığı veya eğitimi alan,
- KOSGEB'in işbirliği ve denetimi çerçevesinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu, İŞKUR, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, belediyeler ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile meslek odaları tarafından ulusal ve uluslararası projeler kapsamında düzenlenen girişimcilik eğitimine katılanlar,
- Yeni girişimcilere destek sözleşme tarihini takip eden üç yıllık sürede iş kurma harcamaları ile makine-teçhizat ve donanım masraflarını karşılayan destektir (Anonim, 2006a).

1.6.1.6. Teknoloji Araştırma ve Geliştirme Desteği

Girişimci adayları ve işletmelerin, ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet edebilecek teknolojik gelişme ve yeni ürün üretme veya var olan ürünü geliştirilmek amacı ile verilen destektir. Teknoloji Geliştirme Merkezleri (TEKMER), Duvarsız Teknoloji İnkübatörleri (DTİ) gibi bilimsel ve teknolojik yaklaşım gerektiren, yaratacağı katma değeri yüksek olan, girişimcilik/işletme becerisi sahip proje başvuruları değerlendirilerek desteklenir (Anonim, 2006a).

1.6.2. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin amacı, teknolojik bilgi üreterek, üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik gerçekleştirmek, ürün kalitesini yükseltmek, verimliliği arttırarak üretim maliyetetini düşürmek, teknolojik bilgiyi ticarileştirmek, teknoloji yoğun üretim ve girişimciliği desteklemek, küçük ve orta ölçekli işletmelerin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak, bir teknolojinin bir ülkeye girişini hızlandıracak teknolojik alt yapıyı sağlamaktır (Anonim, 2006a).

Teknoloji Geliştirme Bölgesinin Misyonu(Anonim, 2006a):

- Üniversite-Sanayi işbirliğini sağlayarak ileri teknoloji kullanabilen ve üreten şirketlerin büyümesini ve gelişmesini desteklemek ve şirketlere AR-GE çalışmalarını yürütebilecekleri ortam ve destek sağlamak,
- Üniversitelerdeki akademik birikimin ekonomik değere dönüştürülmesini sağlamak,
- Ülkenin ekonomik ve teknolojik düzeyinin yükselterek, ülkenin uluslararası rekabet gücünü artmasını sağlamak,
- İleri teknoloji üretme olasılığı olan, yeni ve mevcut küçük şirketlerin büyümesini sağlamak.

Teknoloji Geliştirme Bölgesinin Vizyonu:

- Etkili bir üniversite-sanayi işbirliği,
- Akademik araştırma sonuçlarının ekonomik değere dönüştürülmesi,
- Akademik bilginin ticarileştirilmesi,
- Yenilikçi ileri teknoloji ürünlerinin yurtdışına pazarlanması ya da ülkemize çekilmesi.

1.6.3. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Destekleri

1.6.3.1. TÜBİTAK Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı

Bu programda amaç, elde edilen yeni bilgileri bilimsel olarak yorumlamak ve teknolojik problemleri çözebilmek için ileri teknoloji uygulamalarına yönelik projeleri desteklemektir. Ülkemizin diğer pazarlardaki rekabet gücünün arttırmak için işletmelerde ileri teknoloji uygulamalarına yönelik kurum-kuruluş, gerçek-tüzel kişi işbirliği ile yürütülen, araştırma, geliştirme, teknoloji transferi veya adaptasyonu ve bunların sonuçlarını ticari uygulamaya dönüştürecek kurum, kuruluş gerçek veya tüzel kişi olan projelere öncelik verilir (Anonim, 2006b).

1.6.3.2. TÜBİTAK Sanayi Araştırma-Geliştirme Projeleri Destekleme Programı

Ekonomik katma değer potansiyeline sahip her türlü kuruluşun projesi desteklenmektedir. Destek ve geri ödeme oranları, Alan komiteleri tarafından karara

bağlanmaktadır. Gelişmeler altı aylık dönemlerle, uzman raporuyla değerlendirilir. (Anonim, 2006). Ar-Ge desteğinden, katma değeri olan, bütün kuruluşlar yararlanabilmektedir. Şirketin kuruluşunu gerçekleştiren girişimci adayları Ar-Ge desteğinden faydalanabilirler. Ar-Ge desteği ile firma düzeyinde katma değer sağlayan kuruluşların Ar-Ge çalışmalarına yönlendirilerek sanayilerin Ar-Ge yeteneğinin gelişmesini sağlamaktır. Türkiye’de katma değer yaratan kuruluşlara Ar-Ge nitelikli proje harcamalarının %60’a varan oranlarda geri ödemesiz (hibe) olarak 3 (üç) yıl desteklenmesi amaçlanmaktadır. Bu süre zorunlu nedenlerle en fazla bir dönem (6 ay) uzatılabilir. Ancak, harcama ve gider belgeleri proje süresi içinde düzenlenmiş olmakla birlikte, ilgili ödemenin projenin bitiş tarihini takip eden dönem içinde yapılmış olması halinde, destek süresi proje bitiş tarihini takip eden dönemin sonuna kadar uzatılır (Proje destek süresi en fazla 42 ay olabilir). Uluslararası projeler için destekleme sürelerinde herhangi bir kısıtlama yoktur, belirtilen süre kadar proje desteklenebilir (Anonim, 2006b).

1.6.4. Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) Destekleri

Bu destek ile Türk sanayinin uluslararası pazarlardaki rekabet gücünün artmasını sağlamak için özel sektörün teknolojik altyapısının geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amaçlanmaktadır (Anonim, 2005).

1.6.4.1. Risk Paylaşımı Projeleri

Desteği teknoloji tabanlı yüksek büyüme potansiyeli olan yeni firmalar yaratmayı ve genç firmaları geliştirmeyi hedefleyen Risk Paylaşımı Projeleri Desteği ile ileri teknoloji alanlarında küçük bütçeli ve yüksek riskli projelere, güvence alınmadan, 200.000 Dolara kadar, geri ödemeli destek sağlanması amaçlanmıştır (Anonim, 2005)

1.6.4.2. Ön Kuluçka Desteği İleri Teknoloji

İlgili alanda yeni iş fikirleri oluşturmayı kolaylaştırarak iş planlarının tutarlılık ve kalitesini artırmak için geliştirilen Ön Kuluçka Destekleri ile teknoloji temalı iş fikri sahibi kişi ve firmalara fikirlerini geliştirmesi için 24 aya kadar mekan desteği ve 50.000 Dolara kadar nakit olmayan erken aşama destekleri sağlanmaktadır. (Gözek, 2006).

1.6.4.3. Başlangıç Sermayesi Destekleri

Bu desteğin amacı, yaratıcı, farklı ve ileri teknolojiye dayanan fikirlere ve vizyonu olan başarılı girişimcilere ilk aşamasında sermaye katılımlı destek sağlamaktır. Destek

kapsamında, fikir sahiplerinin iş planlarının firmalaşmasının desteklenmesi için ilk aşama sermaye desteği sağlanmaktadır. Desteklenecek firmaların faaliyet alanlarının ileri teknoloji alanlarında olması iş modelinin kapsamlı bir araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyeti çevresinde oluşturulmuş olması şartı da aranacaktır. Desteğin miktarı işin özelliğine göre belirlenecek fakat 400.000 Doları geçemeyecektir (Gözek, 2006).

1.6.5. Kobi Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları

Sermaye Piyasası Kurulu'nun izni ile sermaye kazancı elde etmek için girişimcileri farklı yatırımlara yönlendiren halka açık anonim ortaklıklardır. Girişim sermayesi yalnızca maddi yatırım değildir. Bütün şirketler, özellikle de küçük şirketler, maddi ve manevi desteğe ihtiyaç duyarlar (Gözek, 2006).

1.6.6. Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma A.Ş. (KGF)

Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma A.Ş. 1991 yılında kurulmuş olup, girişimcilerin Bankalardan kullandığı kredilere verdiği garanti/kefaletlerle teminat sağlamaktadır. KGF'nin kuruluşunda; TESK (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu), TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği), TOSYÖV (Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı) ve MEKSA (Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı) kurucu ortak olarak yer almış, daha sonra KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı) ve Türkiye Halk Bankası A.Ş. de bu ortaklığa katılmışlardır (Anonim, 2006). KGF'nin üstlendiği garanti/kefaletin karşılığını oluşturan teminat sorumluluk fonu Alman Teknik İşbirliği Kurumu(GTZ) ve KOSGEB tarafından kurulmuştur (Anonim, 2005).

1.6.7. Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri (ABİGEM)

Türkiye'deki KOBİ'lerin rekabet seviyelerinin ve uluslararası piyasalarda aktivitelerinin artırılması ve yeni girişimcilere sağlanan eğitim ve danışmanlık hizmetleri konusunda Avrupa Birliği Komisyonu ve TOBB, Türkiye'de İş Geliştirme Merkezi kurulması projesini finanse etmektedir. Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri projesi KOBİ'lere yönetim danışmanlığı, bilgilendirme ve eğitim hizmetleri sunmak üzere tasarlanmış ve 2002 Mart ayında resmen başlamıştır (Anonim, 2006c).

1.6.8. GAP Girişimci Destekleme Merkezleri (GAP-GİDEM)

GAP-GİDEM Projesi Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde uygulanmakta olan KOBİ'lere yönelik bir girişimci geliştirme projesidir. GAP-GİDEM Projesi Avrupa Komisyonu (AK) tarafından finanse edilmekte ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı(UNDP) tarafından GAP Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ) ile işbirliği içerisinde yürütülmektedir. Proje'nin amacı geliştirilmiş GİDEM hizmetleri ile yeni kurulan işletmelere yardım etmek ve girişimciler, mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin girişimcilik, operasyonel ve yönetsel kapasitelerinin güçlendirilmesidir. GİDEM'ler Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin 4 il merkezinde (Adıyaman, Diyarbakır, Mardin ve Şanlıurfa) kurulmuş bulunmaktadır. Fakat GİDEM'ler GAP Bölgesi'nin diğer illerindeki işletmelere de hizmet vermektedirler. GİDEM'ler girişimcilere yönelik bilgilendirme, eğitim ve danışmanlık/tavsiye konularında iş geliştirme hizmetleri sunmaktadır.

Eğitim Hizmetleri: Yatırım Planlama, Yönetim, Yeni eğilimler, Kalite ve Standartlar, Çevre Yönetimi, Sektörel kapasite geliştirme, Pazarlama konularında düzenlenmektedir (Anonim, 2006d),

Danışmanlık/Tavsiye Hizmetleri: Girişimciler için danışmanlık ve tavsiye hakkında verilen hizmetler genellikle ön fizibilite, makine ve ekipman seçimi, pazar araştırma gibi konular üzerine yapılmaktadır (Anonim, 2006d),

Bilgilendirme Hizmetleri: Bilgilendirme hizmetleri planlı ve talebe-dayalı olmak üzere iki grupta toplanmaktadır. Planlı bilgilendirme hizmetleri genelde GİDEM'ler tarafından üretilen sektörel veya dış pazar araştırmalarını kapsamaktadır (Anonim, 2006d).

1.6.9. Kadın Girişimcilere Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar

1.6.9.1 Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV)

1999 Marmara Depremi'nin ardından deprem bölgesinde sosyal ve ekonomik açıdan desteksiz kalmış kadınlara destek olmak amacıyla bir araya gelen bir kadın platformu tarafından kurulmuştur. Temmuz 2001'de tüzel kişiliğini kazanan KADAV, kadınlara, güçlenmenin ve özgürleşmenin yolunu açacak olan, ekonomik ve sosyal güçlenme konusunda imkân ve araçlar yaratmayı ve onlarla dayanışmayı amaçlamaktadır. KADAV İş ve İstihdam Birimi, ayrıca bölgedeki istihdamla ilgili çalışma yapan resmi kurum ve kuruluşlar, çeşitli odalar ve sendikalarla da işbirliği içindedir. Diğer yandan kendi işini kuran kadınlara girişimcilikle ilgili eğitimler verilmektedir (Anonim, 2006g).

1.6.9.2 Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV)

Kadın emeğini değerlendirme vakfının çalışma ilkeleri(Anonim, 2006e):

- Dar gelirli kadınların hayat deneyiminden gelen uzmanlıklarına, yoksullukla mücadeledeki yaratıcılıklarına, kendi yaşamlarını ve çevrelerini ayakta tutma güçlerine inanır. Sorunlarını tarif etme ve çözümde sorumluluk alma haklarını kabul eder.

- Kadınların değerlerine saygı duyar, kendi değerlerini onlara empoze etmez, kadınları kendilerine ve çevrelerine yabancılaştırmaktan kaçınır.

- Sorunların yerel düzeyde ve tüm sektörlerin işbirliğiyle çözümlenebileceğine; kadınların sosyal, ekonomik ve politik karar verme süreçlerine gerçek anlamda katılımının yerel düzeyde gerçekleşebileceğine inanır. Bu amaçla merkezi ve yerel yönetimler, üniversiteler, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve toplumdaki diğer kesimlerle işbirliği yapar.

- Tüm çalışmalarını ve projelerini yoksul kadınların ve çevrelerinin sinerjisiyle geliştirir.

KEDV ayrıca çalışmalarını yaygınlaştırmak amacıyla bu programları hizmetlerine dahil etmek isteyen Türkiye'nin her yerinden belediyelere, sivil toplum kuruluşlarına, kalkınma projelerine ve destek talep eden kadın gruplarına eğitim, danışmanlık ve izleme desteği sağlamaktadır.

1.6.9.3 Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER)

Kâr amacı olmadan bir sivil toplum örgütü olarak İstanbul'da kuruldu. Derneğin kurucuları arasında; hukuk ve yönetim danışmanlığı, sağlık ve ilaç, maden, gıda ve içecek, turizm, yayıncılık, halkla ilişkiler, tekstil, perakende, insan kaynakları, pazarlama, reklamcılık, finans ve bilişim, film yapım, lojistik ve denizcilik gibi farklı sektörlerinde çalışan Türkiye'nin önde gelen kadın girişimcileri bulunmaktadır KAGİDER'in amacı ekonomik değer yaratan kadın girişimci sayısını arttırmak ve kadın girişimcileri güçlendirmek ve Türkiye'nin sosyal ve ekonomik gelişimine katkıda bulunmaktır (Anonim, 2006f).

1.6.9.4 Türkiye Grameen Mikro Kredi Projesi

Mikro kredi; iş yapma fikri olup, gelir getirici bir faaliyette bulunmak üzere, küçük bir başlangıç sermayesine ihtiyacı olan yoksullara imkân verilmesidir. Sadece güvene

dayanan, teminatsız ve kefilsiz küçük sermaye şeklindeki mikro kredi, yoksulların kendi kendilerine yoksulluktan kurtulmaları için etkili bir stratejidir. Mikro kredinin amacı, klasik yollarla kredi elde edemeyenlere, yoksulluğu, gelir dağılımındaki adaletsizliği ve işsizliği azaltacak şekilde, ailesi ve kredi alan için, kendi kendine gelir getirici bir faaliyet yapılmasını sağlayarak, ekonomik ve sosyal kalkınmayı gerçekleştirmektir (Anonim, 2006h). Söz konusu proje, üç yıllık bir proje olup, ülke genelinde yaygınlaştırılması düşünülmektedir (Anonim, 2006h).

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Çanakkale Onsekiz Mart üniversitesi, İşletme ve Mühendislik fakültesi öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemek için yapılan bir çalışmanın sonucunda işletme bölümü öğrencilerinin içsel kontrol hissi, başarıma ihtiyacı, risk alma eğilimi, belirsizliğe karşı tolerans, kendine güven duyma ve yenilikçi olma eğilimlerinin tamamı, mühendislik bölümü öğrencilerinden daha yüksek bulunmuştur. Araştırma bulguları işletme eğitiminin, mühendislik eğitime kıyasla girişimcilik eğilimini daha yüksek oranlarda etkilediğini göstermektedir (Karakaş, 2012).

Düzce Üniversitesi lisans ve ön lisans bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan bir çalışmada. Faktör analizi sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin kişilik yapıları; Nevrotik, Uyumlu, Dışa Kişilikler, İdealist ve Yenilikçi Kişilikler olarak beş kısımdan oluşmaktadır. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin eylemsel, düşünsel ve davranışsal girişimcilik eğilimleri olarak üç eğilim grubundan oluşmaktadır. Korelasyon ve Regresyon Analizi sonuçlarına göre; Nevrotik kişiliklerin eylemsel, düşünsel ve davranışsal girişimcilik eğilimleri olumsuzdur. Nevrotik kişilik yapısı, öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini düşünsel ve eylemsel anlamda olumsuz etkilediği belirlenmiştir. İdealist kişiliklerin eylemsel girişimcilik eğilimi yüksektir. Uyumlu kişiliklerin düşünsel girişimcilik eğilimi yüksektir. Dışa dönük kişiliklerde ise davranışsal girişimcilik eğilimi yüksektir. Eylemsel girişimcilik eğilimi en düşük olan kişilik yapısı, uyumlu kişiliklerken, dışa dönük kişiliklerdir düşünsel girişimcilik eğilimi en düşük olan kişilik yapısında görülmektedir. Davranışsal girişimcilik eğilimi en düşük olan kişilik yapısı ise yenilikçi kişiliklerdir. Üniversite öğrencilerinin farklılık testi sonuçlarına göre eylemsel girişimcilik eğilimleri; yaş, iş deneyimi ve aile mesleğine göre farklılaşmaktadır. Davranışsal girişimcilik eğilimi yalnızca yaş faktörüne göre farklılaşmaktadır. Düşünsel girişimcilik eğiliminde ise hiçbir faktöre göre farklılaşma tespit edilemediği bildirilmiştir (Aktürk, 2012).

Doğan (2013) tarafından yapılan çalışmada, bazı üniversitelerin iktisat/iktisadi ve idari bilimler fakültelerinin son sınıf öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini etkileyen faktörleri belirlenmiş ve demografik özelliklerin bu faktörlere olan etkisi belirlenmiştir. Çalışma sonunda elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucuna göre; girişimcilik eğilimine etki eden özelliklere ve girişimcilik eğilimine ilişkin ifadeler etki eden faktörler tespit edilmiş ve 3 girişimcilik eğilimine ilişkin ifadeler kapsamında hipotezler oluşturulup

test edilmiş ve sonuçları değerlendirildiği bildirilmiştir (Doğan, 2013).

Nazik bayram (2014) yılında istanbul ilinde yaptığı çalışmada kosgeb destekli girişimcilik kurslarına katılan ve rastgele seçilen 255 kişiye anket uygulanmıştır. Araştırma sonunda eğitim alan girişimci adayların eğitime yönelik tutumlarının yüksek olduğu ve genel girişimcilik eğilimlerinin orta düzeyde; ancak eğilimin alt boyutu olan girişimciliğe yönelik heveslilik düzeyinin ise çok yüksek olduğu görülmüştür. Girişimcilik eğitime yönelik tutumun girişimcilik eğilimine etkisi olduğu fakat eğitimlerin eğilimleri açığa çıkarmada sadece heveslilik düzeyinde kaldığı görülmüştür. Eğitimin eğilimi açığa çıkarmada tek başına yeterli olmadığı görülmektedir. Bu durum girişimcilik eğitimlerinin tekrar gözden geçirilmesine ve bazı düzenlemeler yapılmasının kaçınılmaz olduğunu göstermekte olduğu bildirilmiştir (Nazik Bayram, 2014).

Yapılan bir çalışmada Ankara ilinin, seçilmiş bazı ilçelerindeki farklı liselerde okuyan son sınıf öğrencilerin girişimcilik eğilimleri ve bu eğilimlerini etkileyen durumları belirlemek ve öğrencilerin buldukları çevrenin bu durumla ilişkisini ve etkisini araştırmak amaçlanmıştır. İstatiksel analiz sonucuna göre; azimli, rekabetçi, yeni iş kurma zorluğu, yenilik oluşturma, risk almak istememe, kendi işinde çalışma, başarı ihtiyacı, içsel ve dışsal kontrol odaklılığı girişimcilik eğilimine etki ettiği belirlenmiştir bildirilmiştir (Ulucan, 2015).

Ekici (2016) yaptığı çalışmada yapılan bir çalışmada Planlanmış Davranışlar Teorisi unsurlarından olan kişisel tutum, sosyal norm, davranışsal kontrol ve girişimcilik eğitiminin öğrencilerin girişimcilik eğilimleri üzerinde etkisi incelenmiştir. Çalışma sonucunda; üniversite öğrencilerinin algılanan davranışsal kontrollerinin, kişisel tutumun ve girişimcilik eğitiminin öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini pozitif ve anlamlı olarak etkilediği tespit edilmiştir. Ancak sosyal normun girişimcilik eğilimi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşıldığı bildirilmiştir (Ekici, 2016).

1056 girişimci adayı üzerinde yapılan bir araştırmada, adayların girişimcilik niyetleri ile çevresel tutumları incelenerek yapacakları girişimlere başlamadan önce potansiyel girişimcilerde çevresel farkındalık ve hassasiyet oluşturarak çevreye duyarlı girişimciler olmasının nasıl katkı sağlanacağı ele alınmıştır. Analizler sonucunda ise öğrencilerin girişimcilik niyeti puanlarının yüksek, ancak çevresel tutum puanlarının düşük olduğu tespit edildiği bildirilmiştir (Sabuncu Güleç, 2017).

3. MATERYAL VE METOD

3.1. MATERYAL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin girişimcilik hakkında bilinç düzeyini belirlemek için yapılan bu çalışmada son sınıf öğrencilerine yüz yüze anket uygulanmıştır. Ankete katılan öğrencilerin bölümlere göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Çizelge 3.1. Ankete katılan öğrencilerin dağılımı

	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	Eğitim Fakültesi	Fen Edebiyat Fakültesi	İİBF Fakültesi	Ziraat Fakültesi	Orman Fakültesi	İlahiyat Fakültesi	Güzel Sanatlar Fakültesi	Toplam
KATILIMCI SAYISI	60	45	75	60	60	60	61	12	433
KATILIMCI ORANI %	13,9	10,4	17,3	13,9	13,9	13,9	14,1	2,8	100,0

3.2. METOD

Bu çalışmada, 35 soruluk kapalı uçlu nicel araştırma anketi kullanılmıştır. 10 kişilik bir gruba anket denemesi uygulanmıştır. Anketin ön değerlendirmesi yapılmış ve anketin anlaşılabilirliği kontrol edilmiştir. Anketör ve anket uygulanan katılımcı bir araya gelerek karşılıklı bilgilendirmeler yardımı ile katılımcıların soruları yanıtlamışlardır. Veri analizinde anket sonuçları SPSS programı ile değerlendirilerek, tanımlayıcı istatistikler ve frekans tablolarından faydalanılmıştır.

3.2.1. Frekans Tablosu

Frekans tabloları; verilerin genel özelliklerini anlamak ve verilerden optimum düzeyde faydalanabilmek için oluşturulur. Bazı özellik ve büyüklüklerin bir araya toplanarak sınıflandırılması ile oluşturulur (Batu, 1995).

3.2.2. Çapraz Tablolar

Frekansların bir satır üzerinde bulunan tabloya bir yönlü sınıflama tablosu denir. Eğer sütun sayısı c olursa, bu tabloya '1 x c' tablo da denir. Bu düşünceleri genişleterek gözlenen frekansların r satır ve c sütun üzerinde yer aldığı iki yönlü sınıflama tabloları veya r x c tablolarına ulaşabiliriz. Bu tarz tablolar genellikle çapraz tablo olarak

adlandırılır. Bir r x c çapraz tabloda her bir gözlenen frekansa karşı gelen, olasılık kurallarına göre bazı hiotezlere bağlı olarak hesaplanmış bir teorik frekans vardır. Çapraz tablonun hücrelerinde yer alan bu frekanslara hücre frekansları denir. Her bir satırın veya sütunun toplam frekansı marjinal frekans olarak adlandırılır (Spiegel ve Stephens, 2004).

Çizelge 3.2. Anket soruları ve değerlendirme

SORU NO	SORULAR	Değerlendirme
1.	Yapılamaz denilen şeyi yapmak hoşuma gider.	Öğrencilerin beklenmedik olaylar karşısında toleransını araştırmak için sorulan sorulardır
2.	Beklenmedik durumlar karşısında panik yapmam.	
3.	Hemen karamsarlığa kapılmam.	
4.	Yaptığım işi aksatanlara sabır gösteririm.	
5.	Çok gürültülü ortamlarda rahatsızlık duymadan çalışabilirim.	
6.	Alacağım eşyalara tek başıma karar verebilirim.	Öğrencilerin bağımsızlık ihtiyacını araştırmak için sorulan sorulardır
7.	Ekonomik olarak birilerine bağımlı olmak istemiyorum.	
8.	Diğerlerinden farklı olmak beni korkutmaz.	
9.	Başkalarının bana emir vermesini sevmem.	
10.	Bir işte başarılı olacağıma inanyorsam başkalarının onayına ihtiyaç duymam.	
11.	Bilmediğim yerleri gezmeye gidebilirim.	Öğrencilerin risk alma durumlarını araştırmak için sorulan sorulardır
12.	Fazla para kazanmak için risk almaktan korkmam.	
13.	Farklı giyecekler ve tatları denemekten çekinmem.	
14.	Gece karanlıkta bir yerlere gidebilirim.	
15.	Net olmayan durumlarda oldukça sabırlıyım.	
16.	Sorunları çözecek yaratıcı fikirlere sahibim.	Öğrencilerin yenilikçiliğe bakış acısını araştırmak için sorulan sorulardır
17.	İşveren olsam çalışanlarımın sunacağı yeni fikirleri değerlendiririm.	
18.	Oluşacak fırsatları değerlendirecek kapasiteye sahibim.	
19.	Müşterilerin farklı ihtiyaçları karşısında yeni ürün tasarlarım.	
20.	Çalışanların yeni ürünler ortaya koyacak ortamlar oluşturur, farklı düşüncelerin oluşmasını sağlayabilirim.	
21.	Diğerleri ile mücadele etmek benim için çok kolay.	Öğrencilerin başarıma isteğini araştırmak için sorulan sorulardır
22.	İşimi en etkili şekilde yaparım. Başarma arzusunu zerresine kadar hissederim	
23.	Yapacağım işi en iyi şekilde yapmayı ve en iyi olmalıyım.	
24.	Pes etmek bana göre değil, vazgeçmekten hoşlanmam.	
25.	Önceliğim her zaman kazanmak.	
26.	İnsanlarla diyalog halinde olmak hoşuma gider.	Öğrencilerin insanlar ile ilişkisini araştırmak için sorulan sorulardır
27.	Birilerine yardım etmek benim işim.	
28.	Benim için kolektif zekâ kişisel zekâdan önemlidir.	
29.	Patron olsam müşteri bulmakta sıkıntı yaşamam.	
30.	Patron olsam en etkili elamanı bulmakta hiç zorluk çekmem.	
31.	Katılımcı sayısının fazla olması yeni düşüncelerin doğmasını sağlar.	Öğrencilerin yaratıcılığını araştırmak için sorulan sorulardır
32.	İnsan her fikri öğrenmeli ve bunu sentezleyerek uygulamalıdır	
33.	Yeni ürünler oluşturmak için deneyimlerden yararlanırım.	
34.	Çeşitli tasarım yarışmalarına katılarak kendimi geliştirmek istiyorum.	
35.	Karşılaştığım sorunlara karşı etkili ve akılcı çözümlerim vardır.	

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin girişimcilik hakkında bilinç düzeyinin araştırılması için; anketör ve anket uygulanan katılımcı bir araya gelerek karşılıklı bilgilendirmeler yardımı ile katılımcılar soruları yanıtlamışlardır. Anketimize farklı fakülte ve bölümlerden olan katılımcıların toplam sayısı 433 kişiden oluşmaktadır. 433 kişilik katılımcılarımızın 232 (% 53,6) kişi erkek ve 201 (% 46,4) kişi ise kızlardan oluşmaktadır. Ankete katılan öğrencilerin fakülte ve bölüme göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Çizelge 4.1. Ankete katılan öğrencilerin bölüm ve fakülte dağılımı

FAKÜLTELER	Mühendislik Mimarlık			Eğitim			Fen Edebiyat				İktisadi İdari Bilimler		Ziraat		Orman			İlahiyat		Güzel Sanatlar																																								
	BÖLÜMLER																																																											
	Makina Mühendisliği	12	2,8	İnşaat Mühendisliği	17	3,9	Elektrik Elektronik Mühendisliği	31	7,2	Türkçe Öğretmenliği	15	3,5	Sınıf Öğretmenliği	26	6,0	Fen Bilgisi Öğretmenliği	19	4,4	FEF Matematik	5	1,2	FEF Edebiyat	12	2,8	FEF Tarih	28	6,5	FEF Coğrafya	15	3,5	İktisad	30	6,9	İşletme	30	6,9	Bitki Koruma	30	6,9	Tarım Ekonomisi	30	6,9	Orman Mühendisliği	39	9,0	Orman Endüstri Mühendisliği	5	1,2	Peyzaj	16	3,7	Din Kültür Öğretmenliği	15	3,5	İlahiyat	46	10,6	Resim Bölümü	12	2,8

Anketlerden elde edilen verilerin istatistiksel analiz sonuçları aşağıda yer almaktadır.

Çizelge 4.2. Girişimcilik ile ilgili eğitim aldınız mı?

			Evet (%)	Hayır (%)	Toplam (%)	
(P=0,00) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A	63,3	36,7	100	
	Eğitim Fakültesi	C	13,3	86,7		
	Fen Edebiyat Fakültesi	C	4	96		
	İİBF Fakültesi	A	66,7	33,3		
	Ziraat Fakültesi	B	38,3	61,7		
	Orman Fakültesi	B	40	60		
	İlahiyat Fakültesi	C	18	82		
	Güzel Sanatlar	C	8,3	91,7		
	(p=0,046) Cinsiyet	Kız	28,9	71,1		100
		Erkek	37,9	62,1		
Toplam			33,7	66,3		

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin girişimcilik Eğitimi almaları sorusuna, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler ve cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.2'de gösterilmiş. Girişimcilik eğitimi alma oranları fakülte olarak değerlendirildiğinde en yüksek oran %66,7'si İİBF fakültesinde, en düşük oran ise; %4'ü ile Fen Edebiyat fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre Girişimcilik Eğitimi alma ise; erkeklerde %37,9'u kadınlarda %28,9'u olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 4.3. Ailenizin yaşadığı yer

			Köy (%)	Kasaba (%)	İlçe (%)	İl (%)	Büyükşehir (%)	Toplam (%)
(P=0,038) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A - B	10	1,7	21,7	11,7	55	100
	Eğitim Fakültesi	A - B	20		26,7	17,8	35,6	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	26,7	1,3	20	13,3	38,7	
	İİBF Fakültesi	A-B	13,3	6,7	18,3	18,3	43,3	
	Ziraat Fakültesi	B	6,7	1,7	20	13,3	58,3	
	Orman Fakültesi	A - B	10		33,3	23,3	33,3	
	İlahiyat Fakültesi	A - B	14,8		24,6	16,4	44,3	
	Güzel Sanatlar	B	8,3		16,7	25	50	
(p=0,607) Cinsiyet	Kız		11,4	1	26,9	19,4	41,3	100
	Erkek		17,2	2,2	19,8	13,8	47	
Toplam			14,5	1,6	23,1	16,4	44,3	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin ailenizin yaşadığı yer araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar ($p<0.05$) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.3'de gösterilmiş. Ailenizin yaşadığı yer sorusuna katılımcıların büyük çoğunluğu büyükşehir cevabı vermiştir. Büyükşehirde yaşayanların oranları fakülte olarak değerlendirildiğinde en yüksek oran %58,3'ü Ziraat fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Diğer fakültelerde de benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Çizelge 4.4. Yapılamaz denilen şeyi yapmak hoşuma gider

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,127) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	8,3	3,3	8,3	21,7	58,3	100
	Eğitim Fakültesi			22,2	28,9	48,9	
	Fen Edebiyat Fakültesi	16	2,7	9,3	22,7	49,3	
	İİBF Fakültesi	1,7		11,7	31,7	55	
	Ziraat Fakültesi	8,3	3,3	10	20	58,3	
	Orman Fakültesi	23,3	1,7	10	8,3	56,7	
	İlahiyat Fakültesi	16,4		8,2	18	57,4	
	Güzel Sanatlar	25		8,3		66,7	
	(p=0,385) Cinsiyet	Kız	11,4	2,5	10,4	25,4	
	Erkek	11,6	0,9	11,2	16,8	59,5	
Toplam		11,5	1,6	10,9	20,8	55,2	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin çevreden gelen olumsuz tepkilere karşı tutumu araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler ve cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p>0.05) olmadığı bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.4'de gösterilmiş. Yapılamaz denilen şeyi yapmak hoşuma gider sorusuna verilen cevaplar fakülte olarak değerlendirildiğinde en yüksek oran Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %66,7'si Güzel sanatlar fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Diğer fakültelerde de benzer sonuçlar elde edilmiştir. Cinsiyete göre baktığımızda erkeklerin %59,5'i kadınların %50,2'si 'Yapılamaz denilen şeyi yapmak hoşuma gider'sorusuna 'Kesinlikle katılıyorum' cevabı vermiştir.

Çizelge 4.5 Beklenmedik durumlar karşısında panik yapmam

	Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,139) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	5	6,7	26,7	21,7	40
	Eğitim Fakültesi	8,9	8,9	20	28,9	33,3
	Fen Edebiyat Fakültesi	16	13,3	21,3	25,3	24
	İİBF Fakültesi	6,7	8,3	26,7	28,3	30
	Ziraat Fakültesi	13,3	16,7	21,7	28,3	20
	Orman Fakültesi	15	3,3	26,7	13,3	41,7
	İlahiyat Fakültesi	14,8	11,5	23	21,3	29,5
	Güzel Sanatlar	16,7	8,3	25	8,3	41,7
	(p=0,000) Cinsiyet	Kız	17,4	12,4	23,4	25,9
	Erkek	6,9	7,8	24,1	21,1	40,1
Toplam		11,8	9,9	23,8	23,3	31,2

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin olumsuz durumlar karşısında verdikleri tepkiler araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.5’de gösterilmiş. Beklenmedik durumlar karşısında panik yapmam sorusuna, verilen cevaplar fakülte olarak değerlendirildiğinde en yüksek oran Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %41,7’si Güzel sanatlar fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bu soruya Mühendislik ve mimarlık fakültesi, orman fakültesi ve İİBF Fakültesi katılımcıları %26,7’si oranında kararsız olduğu belirlenmiş diğer fakültelerde de benzer sonuçlar elde edilmiştir. Cinsiyete göre baktığımızda erkeklerin %40,1’i kadınların %20,9’u ‘Yapılamaz denilen şeyi yapmak hoşuma gider’sorusuna ‘Kesinlikle katılıyorum’ cevabı vermiştir.

Çizelge 4.6. Hemen karamsarlığa kapılmam

	Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,694) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	5	1,7	36,7	26,7	30
	Eğitim Fakültesi	8,9	20	28,9	17,8	24,4
	Fen Edebiyat Fakültesi	16	8	17,3	29,3	29,3
	İİBF Fakültesi	10	8,3	25	26,7	30
	Ziraat Fakültesi	16,7	11,7	15	28,3	28,3
	Orman Fakültesi	6,7	6,7	36,7	13,3	36,7
	İlahiyat Fakültesi	19,7	6,6	19,7	18	36,1
	Güzel Sanatlar	33,3		8,3	8,3	50
	(p=0,000) Cinsiyet	Kız	18,4	12,9	22,4	22,9
Erkek	7,8	4,3	26,7	22,8	38,4	
Toplam	12,7	8,3	24,7	22,9	31,4	100

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin karamsarlığa kapılma durumları araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.6'da gösterilmiş. Hemen karamsarlığa kapılmam sorusuna verilen cevaplar fakülte olarak değerlendirildiğinde en yüksek oran Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %50'si Güzel sanatlar fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre baktığımızda erkeklerin %38,4'ü kadınların %23,4'ü Hemen karamsarlığa kapılmam sorusuna 'Kesinlikle katılıyorum' cevabı verdiği bulunmuştur.

Çizelge 4. 7 Yaptığım işi aksatanlara sabır gösteririm

			Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,000) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A - B	21,7	16,7	25	25	11,7	100
	Eğitim Fakültesi	C	8,9	13,3	20	22,2	35,6	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	34,7	16	20	22,7	6,7	
	İİBF Fakültesi	A - B - C	23,3	11,7	20	30	15	
	Ziraat Fakültesi	A - B	27,1	11,9	27,1	18,6	15,3	
	Orman Fakültesi	B - C	16,7	5	30	25	23,3	
	İlahiyat Fakültesi	B - C	14,8	1,6	36,1	26,2	21,3	
	Güzel Sanatlar	A - B - C	41,7		8,3	16,7	33,3	
(p=0,661) Cinsi yet	Kız		20,9	10	29,9	25,9	13,4	100
Erkek		23,8	11,3	20,8	22,5	21,6		
Toplam			22,5	10,6	25	24,1	17,8	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin işi aksatanlara göstermeleri araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.7’de gösterilmiş. Yaptığım işi aksatanlara sabır gösteririm sorusuna, verilen cevaplar fakülte bazında değerlendirildiğinde en yüksek oran Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %35,6’sı Eğitim fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bu soruya ilahiyat fakültesi katılımcılarının %36,1’i oranında kararsız olduğu belirlenmiş diğer fakültelerde de benzer sonuçlar elde edilmiştir. Cinsiyete göre baktığımızda erkeklerin %23,8’i kadınların %20,9’u Yaptığım işi aksatanlara sabır gösteririm sorusuna ‘Kesinlikle katılmıyorum’ cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Çizelge 4.8.Çok gürültülü ortamlarda rahatsızlık duymadan çalışabilirim

			Kesinlikle Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,000) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A	23,3	11,7	25	25	15	100
	Eğitim Fakültesi	A	35,6	11,1	13,3	15,6	24,4	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	41,3	16	18,7	12	12	
	İİBF Fakültesi	A	35,6	15,3	6,8	20,3	22	
	Ziraat Fakültesi	A	41,7	18,3	18,3	11,7	10	
	Orman Fakültesi	B	15	3,3	16,7	13,3	51,7	
	İlahiyat Fakültesi	B	3,3	6,6	16,4	29,5	44,3	
	Güzel Sanatlar	A	58,3		8,3	16,7	16,7	
(p=0,891) Cinsiyet	Kız		28,5	12,5	15	21	23	100
	Erkek		29,3	10,8	17,7	15,5	26,7	
Toplam			28,9	11,6	16,4	18,1	25	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin gürültülü ortamlarda çalışabilmeleri araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.8’de gösterilmiş. Çok gürültülü ortamlarda rahatsızlık duymadan çalışabilirim sorusuna verilen cevaplara fakülte olarak bakıldığında en yüksek oran Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %51,7’si Ziraat fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre baktığımızda erkeklerin %29,3’ü kadınların %23’ü Çok gürültülü ortamlarda rahatsızlık duymadan çalışabilirim sorusuna ‘Kesinlikle katılmıyorum’ cevabı vermiştir.

Çizelge 4.9 Alacağım eşyalara tek başıma karar verebilirim

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)	
(P=0,115) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A - B	6,7	6,7	20	23,3	43,3	100
	Eğitim Fakültesi	A - B	8,9	4,4	28,9	24,4	33,3	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A - B	9,3	6,7	17,3	24	42,7	
	İİBF Fakültesi	A - B	6,7	5	20	23,3	45	
	Ziraat Fakültesi	A - B	8,3	5	16,7	16,7	53,3	
	Orman Fakültesi	A	18,3	5	30	8,3	38,3	
	İlahiyat Fakültesi	A - B	11,5		9,8	26,2	52,5	
	Güzel Sanatlar	B	16,7				83,3	
	(p=0,011) Cinsiyet	Kız	12,4	5,5	21,9	20,9	39,3	
	Erkek	8,2	3,9	17,2	19,8	50,9		
Toplam		10,2	4,6	19,4	20,3	45,5		

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin karar verme aşamasında sorumluluk alabilmeleri araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.9'da gösterilmiş. Alacağım eşyalara tek başıma karar verebilirim sorusuna verilen cevaplar fakülte bazında değerlendirildiğinde en yüksek oran Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %83,3'ü Güzel sanatlar fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre baktığımızda erkeklerin %50,9'u kadınların %39,3'ü Alacağım eşyalara tek başıma karar verebilirim sorusuna Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği bulunmuştur.

Çizelge 4.10 Ekonomik olarak birilerine bağımlı olmak istemiyorum

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)	
(P=0,172) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A - B	1,7	1,7	5	10	81,7	100
	Eğitim Fakültesi	A - B	2,2		6,7	13,3	77,8	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A - B	2,7		2,7	14,7	80	
	İİBF Fakültesi	A - B	3,3		1,7	18,3	76,7	
	Ziraat Fakültesi	A - B	5	1,7	10	13,3	70	
	Orman Fakültesi	A	1,7		3,3	6,7	88,3	
	İlahiyat Fakültesi	A - B			4,9	6,6	88,5	
	Güzel Sanatlar	B	8,3				91,7	
(p=0,231) Cinsiyet	Kız		3		2,5	10,4	84,1	100
	Erkek		2,2	0,9	6,5	12,5	78	
Toplam			2,5	0,5	4,6	11,5	80,8	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin ekonomik bağımsızlığını kendilerinin kazanmak istedikleri araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler ve cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olmadığı bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.10'da gösterilmiş. Ekonomik olarak birine bağımlı olmak istemiyorum sorusuna verilen cevaplar fakülte olarak değerlendirildiğinde en yüksek oran Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %91,7'si Güzel sanatlar fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre baktığımızda erkeklerin %78'i kadınların %84,1'i Ekonomik olarak birine bağımlı olmak istemiyorum sorusuna kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.11 Diğerlerinden farklı olmak beni korkutmaz

	Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)	
(P=0,576) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	3,3	3,3	13,3	21,7	58,3	100
	Eğitim Fakültesi		4,4	28,9	22,2	44,4	
	Fen Edebiyat Fakültesi	5,3	6,7	12	29,3	46,7	
	İİBF Fakültesi	1,7	3,3	21,7	18,3	55	
	Ziraat Fakültesi	6,7	1,7	10	18,3	63,3	
	Orman Fakültesi	3,3	5	13,3	10	68,3	
	İlahiyat Fakültesi	3,3	1,6	18	16,4	60,7	
	Güzel Sanatlar	8,3			8,3	83,3	
	(p=0,041) Cinsiyet						
Kız	3,5	5	19,9	19,4	52,2		
Erkek	3,9	2,6	12,1	19,4	62,1		
Toplam	3,7	3,7	15,7	19,4	57,5		

* $p>0,05$ aralarında bir fark yoktur, ** $p<0,05$ aralarında bir fark vardır.

Diğerlerinden farklı olmak beni korkutmaz sorusuna, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış cinsiyet arasında önemli farklılıklar ($p<0.05$) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.11’de gösterilmiş. Diğerlerinden farklı olmak beni korkutmaz sorusuna verilen cevaplar fakülte olarak değerlendirildiğinde en yüksek oran Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %83,3’ü güzel sanatlar fakültesinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre baktığımızda erkeklerin %62,1’i kadınların %52,2’si Diğerlerinden farklı olmak beni korkutmaz sorusuna Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.12 Başkalarının bana emir vermesini sevmem

	Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)	
(P= 0,156) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	5	5	8,3	13,3	68,3	100
	Eğitim Fakültesi	2,2		2,2	20	75,6	
	Fen Edebiyat Fakültesi	5,3	1,3	9,3	12	72	
	İİBF Fakültesi		1,7	10	16,7	71,7	
	Ziraat Fakültesi	5	1,7	6,7	15	71,7	
	Orman Fakültesi		3,3	28,3	11,7	56,7	
	İlahiyat Fakültesi			11,5	13,1	75,4	
	Güzel Sanatlar			16,7		83,3	
(p=0,129) Cinsiyet	Kız	1,5	0,5	10,9	15,4	71,6	100
Erkek	3,4	3	11,6	12,5	69,4		
Toplam		2,5	1,8	11,3	13,9	70,4	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin baskalarından emir almaları konusu araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler ve cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olmadığı bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.12’de verilmiştir. Başkalarının bana emir vermesini sevmem sorusuna verilen cevaplara fakülte olarak bakıldığında Kesinlikle katılıyorum cevabı ile en yüksek oran %83,3’ü güzel sanatlar fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %69,4’u Kesinlikle katılıyorum cevabı verirken Kadınların ise %71’i Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.13 Bir işte başarılı olacağıma inanıyorsam başkalarının onayına ihtiyaç duymam

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)	
(P=0,122) Fakülte	Mühendislik Fakültesi	A - B	3,3	6,7	26,7	20	43,3	100
	Eğitim Fakültesi	A	6,7	2,2	40	15,6	35,6	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A - B	1,3	6,7	14,7	26,7	50,7	
	İİBF Fakültesi	A	6,7	15	15	21,7	41,7	
	Ziraat Fakültesi	A - B	5	5	16,7	21,7	51,7	
	Orman Fakültesi	A	5	5	33,3	8,3	48,3	
	İlahiyat Fakültesi	A	11,5	9,8	19,7	11,5	47,5	
	Güzel Sanatlar	B			25		75	
	(p=0,003) Cinsiyet	Kız	7	10	25,4	16,4	41,3	
	Erkek	3,9	4,7	20,7	19	51,7		
Toplam		5,3	7,2	22,9	17,8	46,9		

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Bir işte başarılı olacağıma inanıyorsam başkalarının onayına ihtiyaç duymam sorusuna, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.13’de verilmiştir. Bir işte başarılı olacağıma inanıyorsam başkalarının onayına ihtiyaç duymam sorusuna Kesinlikle katılıyorum cevabı ile en yüksek oran %75’i güzel sanatlar fakültesinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında ise erkek öğrencilerin %51,7’si Kadınların ise %41,3’ü Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.14. Bilmediğim yerleri gezmeye gidebilirim

			Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,033) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A - B - C	5	1,7	13,3	16,7	63,3	100
	Eğitim Fakültesi	A	8,9	2,2	17,8	26,7	44,4	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A - B	9,3		10,7	29,3	50,7	
	İİBF Fakültesi	A	6,7	3,3	16,7	33,3	40	
	Ziraat Fakültesi	A - B	6,7	3,3	6,7	23,3	60	
	Orman Fakültesi	A - B - C	5	1,7	13,3	16,7	63,3	
	İlahiyat Fakültesi	B - C	3,3		6,6	21,3	68,9	
	Güzel Sanatlar	C			8,3		91,7	
(p=0,173) Cinsiyet	Kız		6	2	12,9	28,9	50,2	100
	Erkek		6,5	1,3	10,8	18,5	62,9	
Toplam			6,2	1,6	11,8	23,3	57	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Bilmediğim yerleri gezmeye gidebilirim sorusuna , %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.14'de verilmiştir. Bilmediğim yerleri gezmeye gidebilirim sorusuna verilen cevap Kesinlikle katılıyorum cevabı %91,7'si ile en yüksek oran Güzel sanatlar fakültesinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre ise erkek öğrencilerin %62,9'u Kadınların ise %50,2'si Kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir.

Çizelge 4.15. Fazla para kazanmak için risk almaktan korkmam

	Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)	
(P=0,389) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	10	3,3	20	26,7	40	100
	Eğitim Fakültesi	20	4,4	26,7	17,8	31,1	
	Fen Edebiyat Fakültesi	16	9,3	22,7	21,3	30,7	
	İİBF Fakültesi	3,4	15,3	27,1	22	32,2	
	Ziraat Fakültesi	5	6,7	25	20	43,3	
	Orman Fakültesi	18,3	5	23,3	6,7	46,7	
	İlahiyat Fakültesi	16,4	3,3	27,9	6,6	45,9	
	Güzel Sanatlar	33,3		8,3	8,3	50	
(p=0,006) Cinsiyet	Kız	13,5	9,5	28,5	18,5	30	100
Erkek	12,9	4,3	20,3	15,9	46,6		
Toplam		13,2	6,7	24,1	17,1	38,9	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin para kazanmak için risk almaları araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.15’de verilmiştir. Fazla para kazanmak için risk almaktan korkmam en yüksek oran da Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %50’si güzel sanatlar fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Diğer fakültelerde de benzer sonuçlar elde edilmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %46,6’sı Kadınların ise %30’u Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.16. Farklı giyecekler ve tatları denemekten çekinmem

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,216) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A - B	1,7	8,3	25,00	16,7	48,3
	Eğitim Fakültesi	A - B	4,4		35,6	20	40
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	13,3	6,70	21,3	32	26,7
	İİBF Fakültesi	A - B	5	10,00	16,7	23,3	45
	Ziraat Fakültesi	A	3,3	11,70	28,3	20	36,7
	Orman Fakültesi	A - B	13,3	5,00	15	11,7	55
	İlahiyat Fakültesi	A - B	9,8	4,90	21,3	14,8	49,2
	Güzel Sanatlar	B		8,30	16,7		75
(p=0,961) Cinsiyet	Kız		6,5	7,50	22,4	21,9	41,8
	Erkek		8,2	6,50	22,8	17,7	44,8
Toplam			7,4	6,90	22,6	19,6	43,4

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin Farklı giyecekler ve tatları denemeleri araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler ve cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olmadığı bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.16'da verilmiştir. Farklı giyecekler ve tatları denemekten çekinmem en yüksek oran Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %75'i güzel sanatlar fakültesinde en düşük oranda ise %26,7'si ile Fen Edebiyat fakültesinde olduğu bulunmuştur. Cinsiyete göre bakıldığında ise erkek öğrencilerin %44,8'i Kadınların ise %41,8'i Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği belirlenmiştir.

Çizelge 4.17. Gece karanlıkta bir yerlere gidebilirim

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,005) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi A - B - C	6,7	3,3	26,7	10	53,3	100
	Eğitim Fakültesi B - C	2,3	2,3	30,2	18,6	46,5	
	Fen Edebiyat Fakültesi A	22,7	6,7	20	16	34,7	
	İİBF Fakültesi A - B	10	10	21,7	23,3	35	
	Ziraat Fakültesi A - B - C	11,7	15	13,3	16,7	43,3	
	Orman Fakültesi B - C	8,3	1,7	11,7	16,7	61,7	
	İlahiyat Fakültesi A - B - C	16,4	3,3	13,1	21,3	45,9	
	Güzel Sanatlar C	8,3		16,7		75	
(p=0,000) Cinsiyet	Kız	18	8	25,5	18,5	30	100
	Erkek	6,5	4,3	13,4	15,6	60,2	
Toplam		11,8	6	19	16,9	46,2	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin tehlikeli durumlara karşı yapabilecekleri araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler ve cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.17'de verilmiştir. Gece karanlıkta bir yerlere gidebilirim sorusuna en yüksek oran da Kesinlikle katılıyorum cevabı veren fakültenin %75'i Güzel sanatlar fakültesi, en düşük oranda ise %34,7'si ile fen edebiyat fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %60,2'si Kadınların ise %30'u Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği belirlenmiştir.

Çizelge 4.18 Net olmayan durumlarda oldukça sabırlıyım

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,002) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A - B - C - D	21,7	1,7	16,7	23,3	36,7
	Eğitim Fakültesi	B - C - D	8,9	8,9	26,7	15,6	40
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	22,7	9,3	32	21,3	14,7
	İİBF Fakültesi	A - B - C	13,3	5	36,7	26,7	18,3
	Ziraat Fakültesi	A - B	13,3	20	33,3	16,7	16,7
	Orman Fakültesi	C - D	11,7	8,3	23,3	10	46,7
	İlahiyat Fakültesi	A - B - C - D	8,2	3,3	41	18	29,5
	Güzel Sanatlar	D	16,7	8,3			75
(p=0,033) Cinsiyet	Kız		13,9	10,4	35,3	17,9	22,4
	Erkek		15,5	6	24,1	19	35,3
Toplam			14,8	8,1	29,3	18,5	29,3

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin belirsizlik karşısında tutumları araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler ve cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.18’de verilmiştir. Net olmayan durumlarda oldukça sabırlıyım sorusuna verilen cevaplara fakülte bazında bakıldığında en yüksek Kesinlikle katılıyorum cevabı %75’i Güzel sanatlar fakültesinde en düşük ise %14,7’si ile Fen Edebiyat fakültesinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %35,3’ü Kadınların ise %22,4’ü Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Çizelge 4.19 Sorunları çözecek yaratıcı fikirlere sahibim

			Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,000) Fakülte	Mühendislik Fakültesi	A - B - C	1,7		11,7	31,7	55	100
	Eğitim Fakültesi	A			26,7	33,3	40	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	1,3	5,3	18,7	33,3	41,3	
	İİBF Fakültesi	A			23,3	36,7	40	
	Ziraat Fakültesi	A	1,7	10	16,7	33,3	38,3	
	Orman Fakültesi	A - B		1,7	25	13,3	60	
	İlahiyat Fakültesi	B - C			3,3	31,1	65,6	
	Güzel Sanatlar	C			8,3	8,3	83,3	
(p=0,007) Cinsiyet	Kız			3,5	20,4	35,8	40,3	100
	Erkek		1,3	1,7	14,7	24,6	57,8	
Toplam			0,7	2,5	17,3	29,8	49,7	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin Yeni fikirler üretebilirliği araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler ve cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.19'da verilmiştir. Sorunları çözecek yaratıcı fikirlere sahibim sorusuna Kesinlikle katılıyorum cevabı %83,3 ile güzel sanatlar fakültesinde verilmiştir. Diğer fakültelerde de benzer sonuçlar elde edilmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %57,8'i Kadınların ise %40,3'ü Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği belirlenmiştir.

Çizelge 4.20 İşveren olsam çalışanlarımın sunacağı yeni fikirleri değerlendiririm

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,011) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A - B	3,3		1,7	26,7	68,3
	Eğitim Fakültesi	A - B				33,3	66,7
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	5,3	1,3	9,3	26,7	57,3
	İİBF Fakültesi	A - B	1,7		8,3	23,3	66,7
	Ziraat Fakültesi	A	3,3	3,3	6,7	35	51,7
	Orman Fakültesi	A - B	1,7	1,7	3,3	11,7	81,7
	İlahiyat Fakültesi	A - B		1,6	3,3	23	72,1
	Güzel Sanatlar	B				16,7	83,3
	(p=0,593) Cinsiyet	Kız		1,5	1	4	28,4
	Erkek		3	1,3	5,6	22,4	67,7
Toplam			2,3	1,2	4,8	25,2	66,5

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin diğer insanların fikirlerini değerlendire bilirligi araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.20’de verilmiştir. İşveren olsam çalışanlarımın sunacağı yeni fikirleri değerlendiririm sorusuna en yüksek oran da Kesinlikle katılıyorum cevabı %83,3’ü ile güzel sanatlar fakültesinde en düşük ise %51,7’si ile ziraat fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %67,7’si Kadınların ise %65,2’si Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.21 Oluşacak fırsatları değerlendirecek kapasiteye sahibim

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)	
(P=0,031) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A - B	1,7	6,7	28,3	63,3	100	
	Eğitim Fakültesi	A - B		13,3	37,8	48,9		
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	5,3	12	36	46,7		
	İİBF Fakültesi	A	3,3	15	36,7	45		
	Ziraat Fakültesi	A	1,7	8,3	11,7	30		48,3
	Orman Fakültesi	A - B		1,7	16,7	11,7		70
	İlahiyat Fakültesi	A - B		3,3	8,2	23		65,6
	Güzel Sanatlar	B			8,3	8,3		83,3
(p=0,176) Cinsiyet	Kız		4	12,9	31,3	51,7	100	
	Erkek	0,4	3	10,8	25,9	59,9		
Toplam		0,2	3,5	11,8	28,4	56,1		

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin oluşabilecek fırsatları değerlendirebilirliği araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.21’de verilmiştir. Oluşacak fırsatları değerlendirecek kapasiteye sahibim sorusuna verilen Kesinlikle katılıyorum cevabı %83,3’ü ile en yüksek oran Güzel Sanatlar fakültesinde en düşük oranda ise %40,7’si ile İİBF fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %59,9’u Kadınların ise %51,7’si Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği bulunmuştur.

Çizelge 4.22 Müşterilerin farklı ihtiyaçları karşısında yeni ürün tasarlarım

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)	
(P= 0,000) Fakülte	Mühendislik Fakültesi	B - C - D		18,3	23,3	58,3	100	
	Eğitim Fakültesi	A - B		28,9	37,8	33,3		
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	4	12	18,7	22,7		42,7
	İİBF Fakültesi	A - B - C		16,7	43,3	40		
	Ziraat Fakültesi	A	1,7	13,3	15	35		35
	Orman Fakültesi	B - C - D	1,7		16,7	15		66,7
	İlahiyat Fakültesi	C - D		3,3	4,9	18		73,8
	Güzel Sanatlar	D				16,7		83,3
	(p=0,836) Cinsiyet	Kız	0,5	5,5	12,4	32,8		48,8
	Erkek	1,7	3,4	19,4	22	53,4		
Toplam		1,2	4,4	16,2	27	51,3		

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Müşterilerin farklı ihtiyaçları karşısında yeni ürün tasarlarım sorusuna , %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.22’de verilmiştir. Müşterilerin farklı ihtiyaçları karşısında yeni ürün tasarlarım en yüksek oran da Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %83,3’ü güzel sanatlar fakültesinde en düşük oranda ise %33,3’ü ile eğitim fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %53,4’ü Kadınların ise %48,8’i Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.23 Çalışanların yeni ürünler ortaya koyacak ortamlar oluşturur, farklı düşüncelerin oluşmasını sağlayabilirim

			Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(p= 0,000) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A	1,7	1,7	10	30	56,70%	100
	Eğitim Fakültesi	A		2,2	22,2	35,6	40	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	1,3	4	18,7	41,3	34,7	
	İİBF Fakültesi	A	1,7		15,3	40,7	42,4	
	Ziraat Fakültesi	A	1,7	6,7	10	48,3	33,3	
	Orman Fakültesi	A	5		13,3	15	66,7	
	İlahiyat Fakültesi	B			1,6	16,4	82	
	Güzel Sanatlar	B				8,3	91,7	
(p=0,858) Cinsiyet	Kız		1,5	1,5	11,5	37	48,5	100
	Erkek		1,7	2,6	13,4	27,6	54,7	
Toplam			1,6	2,1	12,5	31,9	51,9	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin girişimcilik fikirlerini desteklediği araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.23’de verilmiştir. Çalışanların yeni ürünler ortaya koyacak ortamlar oluşturur, farklı düşüncelerin oluşmasını sağlayabilirim sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde en yüksek oran Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %91,7’si güzel sanatlar fakültesinde en düşük oran ise %33,3’ü ile ziraat fakültesinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %54,7’si Kadınların ise %48,5’i Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.24. Diğerleri ile mücadele etmek benim için çok kolay

			Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P= 0,000) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	B-C		1,7	28,3	26,7	43,3	100
	Eğitim Fakültesi	A-B	2,2	2,2	42,2	28,9	24,4	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A-B	8	2,7	26,7	37,3	25,3	
	İİBF Fakültesi	A	8,3	10	26,7	31,7	23,3	
	Ziraat Fakültesi	A-B	5	6,7	30	38,3	20	
	Orman Fakültesi	A-B-C	3,3	5	33,3	6,7	51,7	
	İlahiyat Fakültesi	C	1,6		18	19,7	60,7	
	Güzel Sanatlar	C	8,3		8,3	8,3	75	
(p=0,000) Cinsiyet	Kız		6,5	6	32,3	27,9	27,4	100
	Erkek		2,6	2,2	24,6	25,9	44,8	
Toplam			4,4	3,9	28,2	26,8	36,7	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin rakipleriyle mücadele edebilirliği araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler ve cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.24'de verilmiştir. Diğerleri ile mücadele etmek benim için çok kolay sorusuna en yüksek oran da Kesinlikle katılıyorum cevabı %75'i ile Güzel Sanatlar fakültesinde en düşük oran ise %23,3'ü ile Ziraat fakültesinde olduğu bulunmuştur. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %44,8'i Kadınların ise %27,4'ü Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Çizelge 4.25 İşimi en etkili şekilde yaparım. Başarma arzusunu zerresine kadar hissederim

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)	
(P= 0,000) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	B - C	3,3	6,7	28,3	61,7	100	
	Eğitim Fakültesi	B - C		6,7	28,9	64,4		
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	2,7	5,3	16	36		40
	İİBF Fakültesi	A - B		1,7	21,7	28,3		48,3
	Ziraat Fakültesi	A	3,3	1,7	13,3	46,7		35
	Orman Fakültesi	B - C	1,7	3,3	1,7	16,7		76,7
	İlahiyat Fakültesi	C			4,9	11,5		83,6
	Güzel Sanatlar	B - C	8,3		8,3			83,3
(p=0,817) Cinsiyet	Kız	2	1,5	8,5	30,3	57,7	100	
	Erkek	0,9	3	12,1	25	59,1		
Toplam		1,4	2,3	10,4	27,5	58,4		

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

İşimi en etkili şekilde yaparım. Başarma arzusunu zerresine kadar hissederim, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.25’de verilmiştir. İşimi en etkili şekilde yaparım. Başarma arzusunu zerresine kadar hissederim sorusuna en yüksek oranla Kesinlikle katılıyorum cevabı %83,6’sı ile İlahiyat fakültesinde en düşük oran ise %35’i ile ziraat fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %59,1’i Kadınların ise %57,7’si Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.26 Yapacağım işi en iyi şekilde yapmayı ve en iyi olmalıyım

		Kesinlikle Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)	
(P= 0,000) Fakülte	Mühendislik Fakültesi		1,7	8,3	31,7	58,3	100	
	Mimarlık Fakültesi	A - B - C						
	Eğitim Fakültesi	B - C			2,2	31,1		66,7
	Fen Edebiyat Fakültesi	A - B	2,7	2,7	5,3	36		53,3
	İİBF Fakültesi	A		5	11,7	35		48,3
	Ziraat Fakültesi	A	5,1	1,7	11,9	33,9		47,5
	Orman Fakültesi	B - C		1,7	8,3	10		80
	İlahiyat Fakültesi	C		1,6	3,3	4,9		90,2
	Güzel Sanatlar	C				16,7		83,3
(p=0,060) Cinsiyet	Kız	0,5	2	5,5	24,4	67,7	100	
	Erkek	1,7	2,2	8,7	27,3	60,2		
Toplam		1,2	2,1	7,2	25,9	63,7		

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin yapacakları Yapacağım işi en iyi şekilde yapmayı ve en iyi olmalıyım sorusuna verdikleri cevaplar araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar ($p<0.05$) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.26'da verilmiştir. Yapacağım işi en iyi şekilde yapmayı ve en iyi olmalıyım sorusuna Kesinlikle katılıyorum cevabı %90,2'si ile ilahiyat fakültesinde en yüksek orada iken; %47,5'i ile en düşük oran Ziraat fakültesinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %60,2'si Kadınların ise %67,7'si Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği görülmüştür.

Çizelge 4.27 Pes etmek bana göre değil, vazgeçmekten hoşlanmam

	Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P= 0,486) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	3,3	3,3	15	28,3	50
	Eğitim Fakültesi	4,4	2,2	6,7	26,7	60
	Fen Edebiyat Fakültesi	6,7	5,3	14,7	28	45,3
	İİBF Fakültesi	6,7	6,7	15	30	41,7
	Ziraat Fakültesi	1,7	3,3	10	38,3	46,7
	Orman Fakültesi	5	6,7	6,7	16,7	65
	İlahiyat Fakültesi	8,2	4,9	14,8	8,2	63,9
	Güzel Sanatlar	16,7			8,3	75
	(p=0,016) Cinsiyet	Kız	7,5	5,5	15,4	21,4
Erkek	3,9	3,9	8,6	27,6	56	
Toplam	5,5	4,6	11,8	24,7	53,3	100

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin giriştikleri işten vaz geçme durumları araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış cinsiyet arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.27’de verilmiştir. Pes etmek bana göre değil, vazgeçmekten hoşlanmam sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde Kesinlikle katılıyorum cevabı %75’i ile Güzel Sanatlar fakültesinde, en düşük oranda ise %41,7’si ile İİBF fakültesinde olduğu görülmüştür. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %50,2’si Kadınların ise %56’sı Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.28 Önceliğim her zaman kazanmak

	Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P= 0,099) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	10		21,7	25	43,3
	Eğitim Fakültesi	13,3	11,1	20	24,4	31,1
	Fen Edebiyat Fakültesi	8	8	16	42,7	25,3
	İİBF Fakültesi	8,3	15	16,7	26,7	33,3
	Ziraat Fakültesi	3,4	6,8	25,4	25,4	39
	Orman Fakültesi	6,7	3,3	23,3	15	51,7
	İlahiyat Fakültesi	6,6	4,9	16,4	13,1	59
	Güzel Sanatlar	16,7	8,3	25	8,3	41,7
(p=0,188) Cinsiyet						
Kız	8,5	10	18,4	25,9	37,3	100
Erkek	7,8	4,3	21,2	23,8	42,9	
Total	8,1	6,9	19,9	24,8	40,3	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin kazanma arzusu araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler ve cinsiyet arasında önemli farklılıklar ($p<0.05$) olmadığı bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.28’de verilmiştir. Önceliğim her zaman kazanmak sorusuna Kesinlikle katılıyorum cevabı %59’u ile ilahiyat fakültesinde, en düşük oran ise %25,3’ü ile fen edebiyat fakültesinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %42,9’u Kadınların ise %37,3’ü Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği tespit edilmiştir.

Çizelge 4.29 İnsanlarla diyalog halinde olmak hoşuma gider

			Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P= 0,000) Fakülte	Mühendislik Fakültesi	A - B - C	5		8,3	25	61,7	100
	Eğitim Fakültesi	A - B - C	2,2		8,9	31,1	57,8	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	8	2,7	17,3	28	44	
	İİBF Fakültesi	A - B - C	1,7	1,7	11,7	33,3	51,7	
	Ziraat Fakültesi	A - B	5	5	18,3	28,3	43,3	
	Orman Fakültesi	B - C	1,7	5	8,3	15	70	
	İlahiyat Fakültesi	C			6,6	21,3	72,1	
	Güzel Sanatlar	C			16,7		83,3	
(p=0,367) Cinsiyet	Kız		3	2	10,9	24,4	59,7	100
	Erkek		3,9	2,2	12,5	25,9	55,6	
Toplam			3,5	2,1	11,8	25,2	57,5	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin insanlarla iletişimi araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar ($p<0.05$) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.29’da verilmiştir. İnsanlarla diyalog halinde olmak hoşuma gider sorusuna en yüksek oranla Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %83,3’ü ile Güzel Sanatlar fakültesinde en düşük oran ise %43,3’ü ile ziraat fakültesinde olduğu görülmüştür. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %55,6’sı Kadınların ise %59,7’si Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.30 Birilerine yardım etmek benim işim

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(p=0,002) Fakülte	Mühendislik Fakültesi	A - B	5	1,7	1,7	43,3	48,3
	Eğitim Fakültesi	B			6,7	22,2	71,1
	Fen Edebiyat Fakültesi	A - B	4		10,7	37,3	48
	İİBF Fakültesi	A - B	5	1,7	6,7	26,7	60
	Ziraat Fakültesi	A	5,2	8,6	15,5	34,5	36,2
	Orman Fakültesi	B	3,3	1,7	11,7	11,7	71,7
	İlahiyat Fakültesi	B	1,6	1,6	6,6	18	72,1
	Güzel Sanatlar	A - B	8,3		8,3	16,7	66,7
	(p=0,902) Cinsiyet	Kız	3,5	3	8	26,5	59
	Erkek	3,9	1,3	9,1	29	56,7	
Toplam		3,7	2,1	8,6	27,8	57,8	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin birilerine yardım etmek benim işim soruna verdikleri cevaplar araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.30'da verilmiştir. Birilerine yardım etmek benim işim sorusuna verilen cevaplara da bakıldığında Kesinlikle katılıyorum cevabı %72,1'i ile ilahiyat fakültesinde en düşük oran ise %36,2'si ile Ziraat fakültesindedir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %56,7'si Kadınların ise %59'u Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği görülmüştür.

Çizelge 4.31 Benim için kolektif zekâ kişisel zekâdan önemlidir

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)	
(P= 0,000) Fakülte	Mühendislik Fakültesi	A - B	8,3	5	18,3	20	48,3	100
	Eğitim Fakültesi	B		2,2	20	26,7	51,1	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	8	6,7	34,7	30,7	20	
	İİBF Fakültesi	A	15	5	31,7	23,3	25	
	Ziraat Fakültesi	A	3,3	10	31,7	30	25	
	Orman Fakültesi	B	3,3	5	15	13,3	63,3	
	İlahiyat Fakültesi	B	4,9	1,6	13,1	13,1	67,2	
	Güzel Sanatlar	A	16,7		33,3	8,3	41,7	
	(p=0,966) Cinsiyet	Kız	4,5	4,5	28,9	23,4	38,8	
	Erkek	8,6	5,6	20,3	21,1	44,4		
Toplam		6,7	5,1	24,2	22,2	41,8		

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin Ortak fikirlere verdiği değer araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar ($p<0.05$) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.31’de verilmiştir. Benim için kolektif zekâ kişisel zekâdan önemlidir sorusuna %67,2’si ile ilahiyat fakültesi en yüksek oranla Kesinlikle Katılıyorum cevabı verirken, en düşük oranın %20’si ile fen edebiyat fakültesinde olduğu görülmüştür. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %44,4’ü Kadınların ise %38,8’i Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.32 Patron olsam müşteri bulmakta sıkıntı yaşamam

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P= 0,000) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	B - C	1,7	1,7	15	28,3	53,3
	Eğitim Fakültesi	A - B	2,2		26,7	31,1	40
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	4,1	1,4	39,2	27	28,4
	İİBF Fakültesi	A	1,7	6,7	33,3	28,3	30
	Ziraat Fakültesi	A - B	6,7	1,7	15	45	31,7
	Orman Fakültesi	B - C	1,7	1,7	25	10	61,7
	İlahiyat Fakültesi	C		1,6	3,3	26,2	68,9
	Güzel Sanatlar	C			8,3	16,7	75
	(p=0,897) Cinsiyet	Kız	2,5	1,5	21,9	31,3	42,8
	Erkek	2,6	2,6	22,9	24,2	47,6	
Toplam		2,5	2,1	22,5	27,5	45,4	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin satış yapabilecekleri Pazar bulmaları araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.32’de verilmiştir. Patron olsam müşteri bulmakta sıkıntı yaşamam sorusuna en yüksek oran da Kesinlikle katılıyorum cevabı %75’i ile İlahiyat fakültesinde en düşük oran ise %28,4’ü ile fen edebiyat fakültesinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %47,6’sı Kadınların ise %42,8’i Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği belirlenmiştir.

Çizelge 4.33 Patron olsam en etkili elamanı bulmakta hiç zorluk çekmem

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,000) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	B - C	1,7	1,7	15	31,7	50
	Eğitim Fakültesi	A - B	2,2	2,2	28,9	37,8	28,9
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	5,3	1,3	40	29,3	24
	İİBF Fakültesi	A - B		3,3	28,3	40	28,3
	Ziraat Fakültesi	A - B	6,8	1,7	22	33,9	35,6
	Orman Fakültesi	B - C	1,7	3,3	21,7	15	58,3
	İlahiyat Fakültesi	C		1,6	4,9	27,9	65,6
Güzel Sanatlar	C			16,7	8,3	75	
(p=0,616) Cinsiyet	Kız		1	1	23,4	36,3	38,3
	Erkek		3,9	3	22,9	24,2	45,9
Toplam			2,5	2,1	23,1	29,9	42,4

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin kaliteli eleman bulma özellikleri araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.33’de verilmiştir. Patron olsam en etkili elamanı bulmakta hiç zorluk çekmem sorusuna verilen cevaplara bakıldığında Kesinlikle katılıyorum cevabı %75’i ile Güzel Sanatlar fakültesinde en yüksek oranda iken; en düşük oranda ise %28,3’ü ile İİBF fakültesinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %45,9’u Kadınların ise %38,3’ü Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.34 Katılımcı sayısının fazla olması yeni düşüncelerin doğmasını sağlar

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P= 0,000) Fakülte	Mühendislik Fakültesi	B - C - D	3,3	1,7	6,7	23,3	65
	Eğitim Fakültesi	B - C - D			4,4	35,6	60
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	5,3	6,7	16	29,3	42,7
	İİBF Fakültesi	A - B - C	1,7	6,7	10	31,7	50
	Ziraat Fakültesi	A - B	5	5	10	35	45
	Orman Fakültesi	B - C - D		1,7	13,3	13,3	71,7
	İlahiyat Fakültesi	C - D	1,6		4,9	21,3	72,1
	Güzel Sanatlar	D			8,3	8,3	83,3
	(p=0,933) Cinsiyet	Kız	2,5	2,5	8,5	30,8	55,7
	Erkek	2,6	3,9	10,8	22,4	60,3	
Toplam		2,5	3,2	9,7	26,3	58,2	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin birden fazla kişinin olduğu ortamlarda farklı yeni düşüncelerin oluşmasını desteklemesi araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar ($p<0.05$) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.34’de verilmiştir. Katılımcı sayısının fazla olması yeni düşüncelerin doğmasını sağlar sorusuna en yüksek oran da Kesinlikle katılıyorum cevabı %83,3’ü ile Güzel Sanatlar fakültesinde en düşük oran ise %42,7’si ile Fen Edebiyat fakültesinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %60,3’ü Kadınların ise %55,7’si Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği görülmüştür.

Çizelge 4.35 İnsan her fikri öğrenmeli ve bunu sentezleyerek uygulamalıdır

			Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P= 0,000) Fakülte	Mühendislik Fakültesi	A - B - C	3,3		5	31,7	60	100
	Eğitim Fakültesi	B - C			4,4	24,4	71,1	
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	2,7	2,7	20	33,3	41,3	
	İİBF Fakültesi	A - B		1,7	16,7	28,3	53,3	
	Ziraat Fakültesi	A	3,3	5	10	30	51,7	
	Orman Fakültesi	B - C	1,7		6,7	10	81,7	
	İlahiyat Fakültesi	B - C	1,6		4,9	16,4	77	
	Güzel Sanatlar	C			8,3		91,7	
(p=0,174) Cinsiyet	Kız		1,5	1	7,5	26,4	63,7	100
	Erkek		2,2	1,7	12,5	22,8	60,8	
Toplam			1,8	1,4	10,2	24,5	62,1	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin diğer fikirleri öğrenerek bunu geliştirerek uygulaya bilirligi araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.35’de verilmiştir. İnsan her fikri öğrenmeli ve bunu sentezleyerek uygulamalıdır sorusuna verilen cevaplar fakülte olarak incelendiğinde en yüksek oran da Kesinlikle katılıyorum cevabı %91,7’si ile Güzel Sanatlar fakültesinde en düşük oranda ise %41,3’ü ile Fen Edebiyat fakültesinde olduğu bulunmuştur. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %60,8’i Kadınların ise %63,7’si Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4. 36 Yeni ürünler oluşturmak için deneyimlerden yararlanırım

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P=0,000) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A - B	1,7		6,7	28,3	63,3
	Eğitim Fakültesi	B - C			2,2	22,2	75,6
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	2,7	4	13,3	33,3	46,7
	İİBF Fakültesi	A - B		1,7	6,7	36,7	55
	Ziraat Fakültesi	A	3,3		8,3	43,3	45
	Orman Fakültesi	B - C	1,7	1,7	5	6,7	85
	İlahiyat Fakültesi	B - C	3,3	1,6	3,3	9,8	82
	Güzel Sanatlar	C					100
	(p=0,060) Cinsiyet	Kız	1	1	4,5	26,4	67,2
	Erkek	2,6	1,7	8,6	24,6	62,5	
Toplam		1,8	1,4	6,7	25,4	64,7	100

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin yeni ürünler oluşturmak için deneyimlerden yararlanması araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.36'da verilmiştir. Yeni ürünler oluşturmak için deneyimlerden yararlanırım sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde Kesinlikle katılıyorum cevabı %100'lük en yüksek oran ile Güzel sanatlar fakültesinde en düşük oranda ise %45'i ile ziraat fakültesinde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %62,5'i Kadınların ise %67,2'si Kesinlikle katılıyorum cevabı verdiği görülmüştür.

Çizelge 4.37 Çeşitli tasarım yarışmalarına katılarak kendimi geliştirmek istiyorum

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P= 0,000) Fakülte	Mühendislik Fakültesi	A - B - C	6,7		8,3	25	60
	Eğitim Fakültesi	B - C - D	6,7		2,2	20	71,1
	Fen Edebiyat Fakültesi	A - B	4	2,7	25,3	29,3	38,7
	İİBF Fakültesi	A - B - C		5	10	30	55
	Ziraat Fakültesi	A	5	6,7	16,7	38,3	33,3
	Orman Fakültesi	A - B	15	8,3	5	10	61,7
	İlahiyat Fakültesi	C - D	6,6	1,6		6,6	85,2
	Güzel Sanatlar	D					100
	(p=0,311) Cinsiyet	Kız	6	4	8	19,4	62,7
	Erkek	6	3	12,1	25	53,9	
Toplam		6	3,5	10,2	22,4	58	

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Çeşitli tasarım yarışmalarına katılarak kendimi geliştirmek istiyorum sorusuna, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar (p<0.05) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.37’de verilmiştir. Çeşitli tasarım yarışmalarına katılarak kendimi geliştirmek istiyorum sorusuna verilen cevaplara bakıldığında Kesinlikle katılıyorum cevabı %100 ile Güzel Sanatlar fakültesi en yüksek orana sahipken en düşük oran %45’i ile ziraat fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %53,9’u Kadınların ise %62,7’si Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Çizelge 4.38 Karşılaştığım sorunlara karşı etkili ve akılcı çözümlerim vardır

		Kesinlikle Katılmıyor (%)	Katılmıyorum (%)	Kararsızım (%)	Katılıyorum (%)	Kesinlikle Katılıyorum (%)	Toplam (%)
(P= 0,006) Fakülte	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	A	1,7		10	33,3	55
	Eğitim Fakültesi	A - B	4,4		4,4	28,9	62,2
	Fen Edebiyat Fakültesi	A	2,7	1,3	8	37,3	50,7
	İİBF Fakültesi	A	1,7		10	41,7	46,7
	Ziraat Fakültesi	A - B	1,7	1,7	3,3	38,3	55
	Orman Fakültesi	A	3,3	1,7	20	15	60
	İlahiyat Fakültesi	B - C			3,3	13,1	83,6
	Güzel Sanatlar	C				16,7	83,3
(p=0,288) Cinsiyet	Kız		2,5	1,5	7,5	31,8	56,7
	Erkek		1,7		9,1	27,6	61,6
Toplam			2,1	0,7	8,3	29,6	59,4

*p>0,05 aralarında bir fark yoktur, **p<0,05 aralarında bir fark vardır.

Öğrencilerin olumsuz durumlar karşısında çözüm odaklı düşünceleri araştırıldığında, %95 güven düzeyinde yapılan χ^2 testi karşılaştırılmış fakülteler arasında önemli farklılıklar ($p<0.05$) olduğu bulunmuştur. Elde edilen çapraz tablo sonuçları Çizelge 4.38’de verilmiştir. Karşılaştığım sorunlara karşı etkili ve akılcı çözümlerim vardır en yüksek oran da Kesinlikle katılıyorum cevabı ile %83,6’sı ile İlahiyat fakültesinde en düşük oranda ise %46,7’si ile İİBF fakültesinde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında erkek öğrencilerin %61,6’sı Kadınların ise %56,7’si Kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Girişimcilik ve girişimcilikle ilgili tanımların, girişimci adaylarının sahip olması gereken özellikleri, girişimcilere destek veren kurum ve kuruluşların yer aldığı ve girişimci adaylarının girişimcilik bilinçlerinin incelendiği bu çalışma; son sınıf öğrencilerinin girişimcilikle ilgili bilinç düzeylerinin belirlenmesinde bir kaynak olması amacı ile yapılmıştır.

Bu araştırmaya toplam 432 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların 201 tanesi (%46,5'i) bayan, 231 tanesi (%53,5'i) erkektir. Girişimcilik bilincinin üzerinde cinsiyet farkının önemli bir etkisi olmadığı fakat bazı noktalarda ayrıldığı belirlenmiştir.

Sorulara verilen yanıtlar değerlendirildiğinde öğrencilerin genel olarak girişimcilik hakkında bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir. Üniversitede son sınıf öğrencilerinin girişimcilik hakkında bilinç düzeyini araştırmak için yapılan anket sonucunda, risk alma, belirsizliğe karşısında tedbirli olma, yeniliğe açık, duygu kontrollerini sağlama, yüksek özgüven ve başarıya arzusuyla sahip olduğu belirlenmiştir.

Yeni bir iş fikri oluşturma ve iş kurma için girişimcilik eğitiminin verilmesi, öğrencilerin girişimcilik hakkında bilinç düzeyinin artması üzerinde olumlu sonuçlar tespit edilmiştir.

Girişimcilik dersi alan öğrencilerin, bu dersi almayan diğer öğrencilere nazaran girişimcilik eğiliminin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Girişimcilik eğitimi alan öğrencilerin almayan öğrenciler ile oranladığımızda bu oran %33 dolaylarında olduğunu görülmüştür. Bu oranı artırmak için müfredata girişimcilikle ilgili derslerin eklenmesi gerektiği görülüyor.

Girişimcilik eğitimi almayan eğitim alma oranı düşük olan eğitim fakültesi ve fen edebiyat fakültesi öğrencilerin çoğunlukla devlet dairelerinde yer almalarından dolayı olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin yaşadıkları yerler (Büyükşehir, İl, İlçe v.s) girişimcilik bilinci arasındaki ilişki incelendiğinde, yaşanan yerin girişimcilik bilincini etkileyen bir faktör olmadığı tespit edilmiştir.

Güzel sanatlar fakültesinin girişimcilik eğitimi alan öğrencilerin % 8,3 olmasına rağmen yüksek girişimcilik eğilimi gösteren öğrencilerden oluşmaktadır.

Eğitim fakóltesinin aldığı eğitimden dolayı beklenmeyen olaylar karşısında toleransının yüksek olduğu gözlenmiştir.

İlahiyat fakóltesinin iletişim konusunda diğer fakólterlerden aldığı eğitimlerden dolayı ön plana çıktığı görölmektedir.

Mühendislik imarlık, iibf, eğitim, fen edebiyat ve orman fakólterlerinin beklenmedik olaylara karşı toleransının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Güzel sanatlar, iibf, orman, eğitim ve fen edebiyat fakólterlerinin bağımsızlık ihtiyacının değerlendirildiğinde diğer fakólterlere göre daha yüksek olduğu görölmüştür.

Mühendislik mimarlık, güzel sanatlar, ilahiyat, ziraat ve orman fakólterlerinin risk alma durumları incelendiğinde diğer fakólterlere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Eğitim, mühendislik mimarlık ve güzel sanatlar fakólterlerinin yenilikçiliğe bakış açısı araştırıldığında diğer fakólterlere göre daha yüksek olduğu görölmüştür.

Mühendislik mimarlık, eğitim, orman, ilahiyat ve güzel sanatlar fakólterlerinin başarma isteği değerlendirildiğinde diğer fakólterlere göre daha yüksek olduğu görölmüştür.

Eğitim, Orman, mühendislik mimarlık, ilahiyat ve güzel sanatlar fakólterlerinin insanlar ile ilişkileri incelendiğinde fakólterlere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Güzel sanatlar, iibf, eğitim, mühendislik mimarlık ve Orman fakólterlerinin yaratıcılığı araştırıldığında diğer fakólterlere göre daha yüksek olduğu görölmüştür.

Kazanma arzusu ve başarma hissini kişileri kendi işini kurmaya teşvik etmesine dair benzer sonuçları Döm, (2008)'inde ulaştığı görölmektedir.

Kaya ,(2007)'nin bulduğu yaratıcı ve yenilikçi kişilerin başkalarına bağımlı yaşamak istememesine benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

KAYNAKLAR

- Aktürk, E., 2012. Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Etkisi: Düzce Üniversitesinde Bir Araştırma. Düzce Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Düzce.
- Anonim, 2005. Özelleştirme Sosyal Destek Projesi Kitapçığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Ankara, 55 s.
- Anonim, 2006a. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Ankara
- Anonim, 2006b. www.tubitak.gov.tr, Sanayi Araştırma-Geliştirme Projeleri Destekleme Programına İlişkin Yönetmelik, TÜBİTAK, Ankara, 04.09.2006
- Anonim, 2006c. www.abigem.org, Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri (ABİGEM), 04.09.2006
- Anonim, 2006d. www.gidem.org, GAP Girişimci Destekleme Merkezleri (GAPGİDEM), Şanlıurfa ve Mardin GAPGİDEM, 04.09.2006
- Anonim, 2006e. www.kedv.org.tr, Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı (KEDV), 04.09.2006
- Anonim, 2006f. www.kagider.org, Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER), 04.09.2006
- Anonim, 2006g. www.kadav.org.tr, Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV), 04.09.2006
- Anonim, 2006h. www.sanayi.gov.tr, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Ankara, 04.09.2006
- Arıkan, S. 2004. Girişimcilik: Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular. Ankara. Siyasal Kitabevi.
- Bozkurt Çetinkaya, Ö. ve Erdurur, K. 2013. Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimindeki Etkisi: Potansiyel Girişimciler Üzerinde Bir Araştırma, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi.
- Doğan, N., 2013. Türkiye’de Girişimcilik Eğilimi: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. İstanbul Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Doktora Tezi. İstanbul.
- Döm, S. 2008. Girişimcilik ve Küçük İşletme Yöneticiliği, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Ekici, E., 2016. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimini Belirlemede Planlanmış Davranışlar Teorisi ve Girişimcilik Eğitiminin Rolü. Çukurova Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Adana.
- Er, P.H. 2013. Girişimcilik ve Yenilikçilik Kavramlarının İktisadi Düşüncedeki Yeri: Joseph A. Schumpeter. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (29):75-85. Konya.
- Ercan, S. ve Gökdeniz, İ. 2009. “Girişimciliğin Gelişim Süreci ve Girişimcilik Açısından Kazakistan”. Bilig- Bahar, (49): 59-82.
- Gartner, W.B. 1988. Who is an Entrepreneur?, Is the Wrong Question?, American Journal of Small Business, Vol:12, No:4 , 11-32.
- Göçmen, S. 2007. İşletmelerde Girişimcilik Özelliğini Destekleyen Faktörler: İç Girişimcilik. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa.

- Gözek, S. 2006. Girişimci Adayının Özellikleri, Girişimcilik Eğilimleri ve Girişimci Adaylarına Sağlanan Destekler. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş.
- Kalkınma Bakanlığı 2013. T.C. Kalkınma Bakanlığı, Bilgi Toplumu Stratejisinin Yenilenmesi Projesi, İnternet Girişimciliği ve e-ticaret Eksenli Mevcut Durum Raporu, 4 Şubat 2013.
- Karakaş, A.F., 2012. İşletme ve Mühendislik Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğiliminin Karşılaştırılması: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Örneği. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale.
- Karcıoğlu, F. ve Kaygın, E. 2013. Girişimcilik Sürecinde Dönüştürücü Liderlik Anlayışı: Otomotiv Sektöründe Bir Uygulama. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 27(3): 1-20. Erzurum.
- Kaya, A. 2007. Bilişim ve İletişim Işığında Girişimcilik ve Kobi Yönetimi, Konya: Eğitim Kitabevi.
- Kaygın, E. ve Güven, B. 2013. Güçlü Kadınlar: Türkiye’de Kadının Girişimciliği. İstanbul: Çatı Akademi.
- Kirkwood, J. 2007. Igniting the Entrepreneurial Spirit: Is the Role Parents Play Gendered?, International Journal of Entrepreneurial Behavior and Research, 13(1), 39-59.
- Linan, F., & Chen, Y. 2006. Testing the Entrepreneurial Intention Model on a TwoCountry Sample, Document de Treball, num.
- Naktiyok, A. 2004. İç Girişimcilik. İstanbul: Beta Yayınları.
- Nazik Bayram, G., 2014. Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisinin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma. Hasan Kalyoncu Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep.
- Peng, Z., Lu, G., & Kang, H. (2012). Entrepreneurial Intentions and Its Influencing Factors: A Survey of the University Students in XI’an China, Scientific Research, Creative Education, Vol: 3, 95-100.
- Pihie, Z.A.L., & Bagheri, A. 2013. Self-Efficacy and Entrepreneurial Intention: The Mediation Effect of Self-Regulation, Vocations and Learning, Vol:6, Issue: 3, 385-401.
- Ulucan, S., 2015. Girişimcilik Eğiliminin ve Girişimcilik Eğilimini Etkileyen Faktörlerin Analizi: Ortaöğretimde Lise 3. Ve 4. Sınıf Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama. Gazi Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Özdemir, A. 2003. Girişimcilik, Özcan Matbaacılık, Ankara.
- Özdevecioğlu, M. ve Cingöz, A. 2009. Sosyal Girişimcilik Ve Sosyal Girişimciler: Teorik Çerçeve. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, (32): 81-95.
- Sabuncu Güleç, R., 2017. Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğrencilerinin Girişimcilik Niyetleri ve Çevresel Tutumlarını Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma. Anadolu Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir.

- Salik N. 2015. Demografik Değişkenler Açısından Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Kafkas Üniversitesi Örneği. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kafkas Üniversite tezi. Kars.
- Schmitt-Rodermund, E. 2004. Pathways to Successful Entrepreneurship: Parenting, Personality, Early Entrepreneurial Competence, and Interest, *Journal of Vocational Behavior*, 65, 498-518.
- Seçkin Halaç, D. ve Bulut, Ç. 2012. Entrepreneurial Education at Universities: A Conceptual Framework, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, (7:1).
- Tutar, H. ve Küçük, O. 2003. Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Veciana, J. M. 2007. Entrepreneurship as a Scientific Research Programme. Cuervo Á., Ribeiro D., ve ROÍG, S. (Ed.). *Entrepreneurship: Concepts, Theory and Perspective* (s. 23-71). NewYork: Springer Berlin Heidelberg.
- Yusof, M., Sandhu, M.S., & Jain, K.K. 2007. Relationship between Psychological Characteristics and Entrepreneurial Inclination: A Case Study of Students at University Tun Abdul Razak (UNITAR), *Journal of Asia Entrepreneurship and Sustainability*, Vol:3, No: 2.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, soyadı : Mustafa GİRENTE
Uyruğu : T.C
Doğum tarihi ve yeri : 27.12.1986 / Ceyhan
Medeni hali : Bekar
e-posta : mustafagirente@hotmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	KSÜ/ Orman Endüstri Bölümü	2018
Lisans	KSÜ/ Orman Endüstri Bölümü	2014
Önlisans	OKA/ Harita Kadastro Bölümü	2010
Lise	Toros Gübre Lisesi	2004

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınları

Serin, H., Şahin, Y., Girente M., 2018 Research on Entrepreneur Conscious Level of senior class at Economics and Administrative Departments in KSU. International Congress Science, Education, and Technology Research.

Hobiler

Kitap okuma, Basketbol oynama, Yüzme, 2 boyutlu ve 3 boyut çizim programları, Film izleme, 3d yazıcı ve 5 eksenli cnc yapımı ve kullanımı.